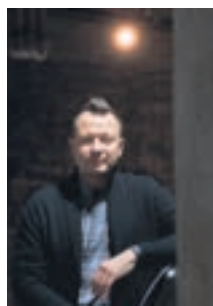

GASELL

Reikop konfliktseid tegelasi ei karda

"Mulle meeldib, kui inimene on minuga konfliktis või minuga tüli norib," räägib tuntud saatejuht Marko Reikop oma intervjuueerimiskogemusest. Gaselli kongressil saab tema kogemustest lähemalt kuulda. ▶ 8-9

KASULIK

Palkamisel sõelu välja tööturul ostlejad

Tipp-töötajate otsimisel võib sattuda kandidaatidele, kes üritavad vaid enda hinda kõrgemale kruvida ja tegelikult töökohta vaadata ei soovi. Kandidaadi loobumist värbamise lõppvoorus tuleb ette. ▶ 11

INVESTOR

Enda ehitatud pensionisammas

"Mina käsitlen oma ettevõtte alt tehtud investeeringut isikliku pensionisambana," ütleb väikeinvestorist kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene. Patrioodina on ta võtnud oma portfelli peamiselt Eesti aktsiad. ▶ 14-15

PÄEVA TEGIJA ▲

Repinski farmi uurimine tõi Bonnieri

Uuriva ajakirjanduse auhinna - Bonnieri preemia - võitis Eesti Ekspressi ajakirjanik **Marian Männi** lugudega maaeluminister Martin Repinski kitsefarmis toimuvast. Kuivõrd kõik ei olnud ministri farmis kõige paremas korras, jäi ministri ametiajaks vähem kui kolm nädalat ja ta pidi valitsusest lahkuma. Eesti ajakirjanduse prestiižseimale preemiale kandideerisid veel Koit Brinkmann Äripäevast, Tuuli Jõesaar Eesti Päevalehest ning Tuuli Koch, Risto Berendson ja Oliver Kund Postimehest.

▶ Loe lisaks lk 2

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Teisipäev, 14. veebruar 2017
nr 31 (5629) 3 eurot

EUR/USD
1,0629 ▼

USD/EUR
0,9408 ▲

EUR/SEK
9,4873 ▼

EUR/RUB
62,2757 ▲

NordPool
35,31 ▲

Euribor
-0,240 ▼

SPEKULATSIOON

Saladuseloori mähitud jäätmeäri

Pikka aega on ringelnud spekulatsioon, et Eesti suurima jäätmekäitlusfirma enamusosaluse müük võis seda varjatult kontrollinud mõjukale IRLi ja Reformierakonna taustaga sõpruskonnale tuua miljoneid eurosid. ▶ 4-7

▲ Ametlikult oli Eesti Keskkonnateenuste suuromanik selle juht Argo Luude. FOTO: ANDRAS KRALLA

MEIE
TEAME
KUIDASkorrektne
pakendiaruanne

www.arukasaruandlus.ee

A
A-TOLLIAGENTUUR
ARUKAS ARUANDLUS

IMPORDIKEELD

Venemaa keelas
Eesti toidu
sisseveo

Venemaa kehtestas enamikule Euroopa Liidu toiduainetööstuse ettevõtetele impordikeelu, teatas veterinaar- ja toiduamet.

▲ ASis Uvic valmistatud pelmeenid on üks toode, mille Venemaa keelu alla pani. FOTO: ANDRAS KRALLA

LÜHIDALT

OPEC peab naftaleppes kinni

OPECi mõõdnud kuu naftatoodangu mahu järgi võib öelda, et organisatsioon peab novembris sõlmitud kärpeleppes kinni 93% ulatuses, vahendas CNBC.

Võrreldes eelmise aasta sama ajaga vähenes OPECi päevane naftatoodang 890 000 barreli võrra, 32,12 miljonile barreli.

OPEC ennustab, et sel aastal on naftanõudluse päevane kasv 1,2 miljonit barreli ehk rohkem kui viimastel aastatel keskmiselt. Peamiselt kasvavad nõudlust tegusam tööstussektor ja kasvav automüük.

Apple'i juht tahab asuda võitlusse
valeuridistega

Apple'i juht Tim Cook kutsus tehnoloogiaettevõtteid üles looma rakendusi ja programme, mis aitaksid tuvastada valeuridiseid.

Cook märkis ajalehele The Daily Telegraph antud intervjuus, et valeuridiste teema on tõsine. "Me peame mõtlema kõigile vanusegruppidele," ütles ta ja lisas, et kuna valeuridiste teema on väga kiiresti muutunud suureks probleemiks, ei suuda inimesed sageli eristada, mis sugune uudis on tõene ja missugune mitte.

"Praegu on selline periood, kus paljud inimesed kulutavad aega klippide teenimisele, mitte töö rääkimisele," ütles Cook.

Goldman tõstis Apple'i hinnasihti

Goldman Sachsi analüütikud tõstsid Apple'i hinnasihi 133 dollarilt 150 dollarile, vahendas MarketWatch.

Goldman soovib jätkuvalt Apple'i aktsiat osta. "Me oleme aasta teises pooles välja tuleva iPhone 8 suhtes hästi meelestatud ja seepärast tõstisime Apple'i tulemuste prognoosi ja aktsia hinnasihti," ütles analüütik Simona Jankowski. Ta märkis, et iPhone 8-l on 3D-tundlikkus, mis on liitreaalsuse seadmeid silmas pidades väga oluline.

PANE TÄHELE

27 Eesti firmat, kelle
ees ukse kinni löödi

Ettevõtted, kellele Venemaa impordikeelu kehtestas.

Loomasööt

Biotech Plus OÜ

Lambaliha

AS Uvic

Sea- ja veiseliha, samuti sea-
ja veiserupskid

AS Uvic

AS HKScan Estonia

Saaremaa Lihatööstus OÜ

Kitse-, uluki- ja linnuliha,
linnu-, lamba- ja kitserups-
kid/rasv

AS Uvic

Toiduks kõlbmatud
lihajäägid

AS Uvic

AS HKScan Estonia

Pelmeenid, vareenikud jms

AS Uvic

Lamba-, veise-, hobuse- ja
linnulihatooted

AS Uvic

AS HKScan Estonia

AS Salvest

Valmistoit

AS Uvic

AS HKScan Estonia

AS Salvest

Saaremaa Lihatööstus OÜ

Piim ja piimatooted

AS E-Piim tootmine Järva-Jaani

Meierei, Põltsamaa Meierei

AS Maag Piimatööstus

AS Saaremaa Piimatööstus

OÜ Estover Piimatööstus

Tere AS

Valio Eesti AS Laeva Meierei

Toidulisandi

Biotech Plus OÜ

Kala- ja kalatooted

AS Gramus

AS Kajak Fishexport

AS Kihnu Kala

AS Maseko Konservitehas nr 2

AS Maseko Narva Kalamajand

AS Reyktal

DGM Shipping AS

Eesti Kalapüügiühistu TÜ

Eesti Traalpüügiühistu

OÜ Morobell

OÜ Profit Pluss

OÜ Vitaris

OÜ VRHL Möntu Külmoone

Paljassaare Kalatööstus

TÜ Eesti Kutseliste Kalurite

Ühistu

ARIPAEV.EE

14.02

KOMMID ja

KONDOOMID

... kedagi ikka leiad!

-25%

PRISMA

▲ Eesti Ekspressi ajakirjanik Marian Männi võttis eile vastu uuriva ajakirjanduse auhinna. FOTOD: ANDRES HAABU

MEEDIA

Bonnieri preemia läks Repinski farmi paljastustele

Eile avalikustati uuriva ajakirjanduse auhinna Bonnier preemia võitja, kes on Eesti Ekspressi ajakirjanik Marian Männi.

Männi võitis preemia lugudega, mille järel lahkus ametist toonane maaeluminister Martin Repinski: 23. novembril Eesti Ekspressis ilmunud "Säh sulle eestimaist: Repinski kitsejuust tuleb Hollandist" ja 30. novembril ilmunud "Repinski kümme suurt ja väikest valet".

Preemia kandidaate 21 tööd, mille seast valiti jaanuaris neli nominenti. Auhinnale pretendeerisid veel:

Koit Brinkmann Äripäevas 7. juulil ilmunud looga "Räpane prügijärg Tallinnas" ja 8. juulil ilmunud looga "Haisvad skeemid Põhja-Tallinna jäätmeäris".

Tuuli Jõesaar Eesti Päevalehes 27. juulil ilmunud looga "Riigiamet lubas toidulisandi pähe Eestis müüki ohtlikku väävelhapat sisaldava preparaadi" ja 5. septembril ilmunud looga "Analüüs näitab: imeravim Cell-

▲ Äripäeva ajakirjanik Koit Brinkmann on üks Bonnier preemia nominente.

food on väävelhappe ja kraanivee segu";

Tuuli Koch, Risto Berendson ja Oliver Kund Postimehes 19. mail 2016 ilmunud looga "Leedo: poliitilise toetuse hind oli 4 miljonit eurot", 14. juulil 2016 ilmunud looga "Fiasko oli praamihankesse juba sisse kirjutatud" ja 4. septembril 2015 ilmunud looga "Väide: poliitikut soovisid Leedolt miljoneid".

Bonnieri preemia suurus on 5000 eurot ja selle annab välja

Rootsi meediakontsern Bonnier koos ajalehega Äripäev. Žüriid juhtis Eesti Ajalehtede Liidu tegevjuht Mart Raudsaar. Liikmed olid Äripäeva peatoimetaja asetäitja Aivar Hundimägi, Postimehe peatoimetaja Lauri Husar, Maalehe peatoimetaja Andres Eilart, Õhtulehe peatoimetaja Martin Šmutov, Eesti Päevalehe ja Delfi peatoimetaja Urmo Soonvald ja Eesti Ekspressi peatoimetaja asetäitja Sulev Vedler.

ÄRIPÄEV.EE

MAJA VALMIS!

Äripinnad 100-600 m²
Endla 15

TAAVI REIMETS
MOB: +372 5858 0906
TAAVI@NOVIRA.EE
WWW.CENTENNIAL.EE

NOVIRA
CAPITAL

TULUDEKLARATSIOON

Madalapalgalisel tasub valvas olla

Homsest saab deklareerida tulusid. Seejuures on osa reeglite muutunud, eriti tähelepanekas tasub olla madalapalgalise toetuse huvilistel.

Madalapalgalise toetuse saamiseks tuleb esitada tuludeklaratsioon. Seoses madalapalgalistele tehtavate tagasimaksetega võib sel aastal tuludeklaratsiooni esitamine puudutada ka neid inimesi, kes varem tuludeklaratsiooni ei ole pidanud esitama.

Taotluse saab esitada, kui möödunud aasta vähemalt kuuel kalendrikuul oli isik vähemalt 18aastane, Eesti resident, tal oli täistööaeg (tingi-

must ei nõuta töövõimetuspensionäridelt ega vähenenud töövõimega isikutelt) ning tal oli üks tööleping või teenistussuhe (töötamise registri andmetel) ja aastane tulu alla 7817 euro.

Tagasimakse suurus sõltub inimese sissetulekust, töötatud ajast ja tasutud tulumaksu suurus. Füüsilise isiku tuluna arvestatakse isiku kogutulu, see tähendab, et ka aasta jooksva teenitud ettevõtetulu, rendi- ja üüritud, saadud kasu vara võõrandamisest, dividendid, maksustatav pension, stipendium, preemia, hüvitis või muu tulu. Sissetulekuna ei arvestata maksuvaba tulu, näiteks sot-

siaaltoetusi, mida tuludeklaratsioonis ei deklareerita (lapse toetus vm).

Tagasimaksete tegemist alustab maksu- ja tolliamet mais. Tagastused on tehtud hiljemalt 30. juuniks. Kui isikul on täitmata kohustusi (näiteks maksuvõlg, tasumata trahvid, kohtutäituri nõue), siis tasaarvestatakse need toetuse summaga.

Maksu- ja tolliameti teenindusosakonna juhtivspetsialist Hannes Udde juhib tähelepanu, et eeltäidetud deklaratsioonil peaks enne kinnitamist üle vaatama. Oma tulusid on aega deklareerida 31. märtsini.

ÄRIPÄEV.EE

JÄÄTMEÄRI

Spekulatsioon: tehing varjat

Siinse suurima jäätmekäitlusfirma Eesti Keskkonnateenused enamusosaluse müük üle-eelmise aasta lõpul võis seda osalust varjatult kontrollinud sõpruskonnale tuua miljoneid eurosid, mida nüüd teistesse äridesse edasi paigutatakse.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Äripäev

Ühe anonüümsust palunud allika sõnul võis Eesti Keskkonnateenuste enamusosaluse müügihind olla ligi 8 miljonit eurot. Enamusosaluse müügist saadud raha liikus Äripäeva andmetel Hollandi pealinnas Amsterdamis registreeritud ettevõttesse Dommel B.V., mida kontrollib Anti Tammeoks.

Üle-eelmise aasta lõpul teatas Eesti Keskkonnateenused AS enamusaktsiate müügist investeerimisfondile BaltCap. Enam-vähem samal ajal jõudis Äripäeva info, et jäätmekäitleja enamusosalust võisid varjatult kontrollida Reformierakonna liige Rain Rosimannus, endine IRLi liige ning EASi nõukogusse kuulunud Anti Tammeoks, IRLi liikmest endine Eesti Energia nõukogu liige Toomas Tauts, kunagine Eesti Raudtee juhatuse liige Priit Haller ning Eesti Paken-diringluse pikaajaline juht Aivo Kangus.

Seda vihjet kontrollima asudes jõudsiime ühe allikani, kelle väitel figureerivad Eesti Keskkonnateenuste enamusosaluse müügi juures nimed, keda ametlikult omanikerin-

gis ei olnud. Varjatud omanike olemasolu kinnitab kaudselt ka konkureeriva jäätmekäitlusfirma Ragn-Sells juht Rain Väana. Ta lausus, et kohtus mitmel korral Eesti Keskkonnateenuste aktsiate ostmise teemal inimestega, kes ei olnud ametlikult ettevõtte aktsionärid, kuid pakkusid osaluse ostmise võimalust. "Mulle tundus, et nad esindasid iseenda huvisid," sõnas Väana.

"On teada, et jäätmekäitlussektoris on sellises mahus investeerimisvõimekus ainult Ragn-Sellsil ja seetõttu on igati loogiline, et meiega ühenduses ollakse," lisas ta.

Nimesid ei ütle

Küsimusele, kas ta on sel teemal kohtunud või pidanud läbirääkimisi Anti Tammeoksa või Priit Halleri või Toomas Tautsi või Rain Rosimannusega, ei soovinud Väana täpselt vastata. "Oleme mõne nimetatud inimesega kohtunud, enne kui Eesti Keskkonnateenuste enamusaktsiad omandas BaltCap," ütles ta vaid ja keeldus täpsemalt kohtumisel osalenuid avalikustamast.

Siit hüppabki üles oluline, kuid vastuse-ta jääb küsimus. Kes loetletud nelikust osales Eesti Keskkonnateenuste müügikõnelustel ja mis roll tal nendel kõnelustel oli? Kas ta osales kui omaniku esindaja või oli tege-

mist Eesti poliitikast tuntud vallakirjutaja rolliga ehk inimesega, kes aitab kokkuleppeid vormistada.

Kokkulepe advokaadibüroos

Äriregistrist nähtavalt oli enne aktsiate müügitehingut Eesti Keskkonnateenuste juhi Argo Luude nimel ligi 67 protsenti ettevõtte aktsiatest ning ülejäänud vähemusosalus kuulus ettevõtte juhtide Luude, Bruno Tammaru ja Mihkel Önnise firmale ABM Varahaldus OÜ. Kuid Äripäeva allikale teadaoleva info kohaselt kuulus Luude nimel olev enamusosalus hoopis varjatult teistele isikutele. Seda omandust reguleeris ühes Eesti tippadvokaadibüroos ettevõtte Tartus tegutseva ohtlike jäätmete käitleja Epler & Lorentzi ostmise küsimuses. Ettevõtte juhid soovisid, et Eesti Keskkonnateenused ostaks Tartu firma ära, kuid omani-

keringi ametlikult mitte kuulunud isikud pidasid ostuhinda liiga kõrgeks. Äripäeva andmetel oli lahkkelisid tekitanud summa suurusjärgus 5 miljonit eurot.

Vaatamata osa inimeste vastuseisule otustas Argo Luude aga tehingu LHV Pangast võetud laenu toel ikkagi ära teha ja pantis enda nimel olevad enamusaktsiad tehingu vastaste teadmata LHV Pangale tagatiseks.

Väidetavalt just sellisest isepäisusest tekkis lahkarvamus, mis päädiski lõpuks BaltCapiga tehtud tehinguga.

Veel üks jänesehaak

Enamusomaniku vahetusest andis ettevõtte ka avalikkusele teada. Laiemale üldsusele pole aga teada, kelle vahel ja kuidas jagunes lõpuks enamusosaluse müügist teenitud raha.

Tehingu tegemiseks sooritati veel üks jänesehaak – esmalt liikus Luude nimel olnud enamusosalus sajaprotsendiliselt väiksema aktsionäri ABM Varahaldus nimele. Seejärel ostis BaltCap 75 protsenti ABM Varahaldusest. Sellise käitumise põhjus võis olla BaltCapi soov vabaneda enne ostutehingut varjatud omanikust või omanikest, et mitte sattuda peitusemängus osalejaks.

Rain Rosimannus, Priit Haller, Toomas Tauts ja Aivo Kangus neile saadetud küsimustele eile enne artikli valmimist ei vastanud.

Äripäeva Infopank

www.infopank.ee

Eesti Keskkonnateenused

ud osalusega

Miks räägitakse Sandor Liivest?

Kõrval leheküljel kirjeldatud infot uurides ilmus ootamatult lauale Eesti Energia endise juhi Sandor Liive nn visiitkaart.

Äripäeva allika kinnitusel otsisid Eesti Keskkonnateenuste enamusomanikud enne BaltCapi tehingut võimalusi ise Argo Luude ettevõtetest välja osta. Selleks oli neil vaja leida rahastaja ning just rahastaja otsimisega tegeleski väidetavalt Sandor Liive, kes oli Eesti Energia juhi ametist priiki lastud.

“Korrektne on öelda, et ma ei kinnita ega lükka ümber seda infot. Paraku on nii, et ükskõik keda nõustades, on nendest asjadest raske avalikult rääkida, kui tahad selles valdkonnas veel midagi teha,” sõnas Liive Äripäevale aasta tagasi. Ta lisas, et omab kontakte päris oluliste kapitaliomanikega, kes ka asju tahavad osta. Kuid mis roll tal oli ja millises projektis, seda Liive kommenteerida ei saanud. “Kõik sellised koostööprojektid

sisaldavad väga suuri konfidentsiaalsusnõudmisi," lisas ta.

Et Anti Tammeoksa äriimpeeriumisse kuulusid toona tootjavastutusorganisatsioonid Eesti Pakendiringluse, Eesti Rehviliiit ning Elektroonikaromu koos neid ümbritsevate firmadega, oleks koos Eesti Keskonnateenustega saanud kokku Eesti mõistes väga suur jäätmekäitluskonsern. Mõningatel andmetel küsinud Liive nõustamistöö eest ettevõttes 10 protsendi suurust osalust. Kas see info ka paika peab, teavad ainult asjaosalised.

Luude ei saa rääkida

Eesti Keskkonnateenuste juht Argo Luude ei naernud sugugi välja küsimust varjatud omanike kohta, kuid ta ei soovinud ka infot kinnitada, pugesdes küsimuste eest mittekomenteerimise kilbi varju.

Esitasime Luudele lihtsa palve ehk palusime kinnitada, et

Eesti Keskkonnateenused ASis ei ole varjatud aktsionäre. Lühikesest ja konkreetsest ei-jah stiilist vastuse võimalusest Luude loobus. "Ütleme niimoodi, et... et..., kuna me oleme siin oma seltskonnaga ja BaltCapi-ga leppinud kokku sellise asja, et me ei kommenteerigi selle tehingu tausta mitte ühegi nurga ega kandi pealt, siis ma ei kommenteerigi," sõnas Luude aasta eest Äripäevale. Ka eile ei soovitud ta oma varasemale intervjuule midagi lisada.

Eesti Keskkonnateenustes enamusosaluse ostnud BaltCapi partnerPeeter Saks jäi samuti aasta tagasi napisionaliseks, vastates küsimusele, kas nad teadsid, et Eesti Keskkonnateenuste omanike arvu ning osaluste suurustega ei olnud kõik päris selge. "Suur tänu küsimast, meie tegime tehingu Eesti Keskkonnateenuste juhtkonnaga ning omandistruktuur on selge," vastas Saks kirjalikult.

◀ **Eesti Pakendiringluse, Eesti Rehvilidu ja Elektroonikaromuga seotud Anti Tammeoks (vasakul) eelmise aasta septembris kohtusaalis, kus arutati KIKilt toetusraha väljapetmist. Paremal on tema advokaat Martin Triipan, kes on esindanud ka Hollandi firmat Dommel B.V.**

FOTO: ANDRES HAABU

meistriklässid

internetiturunduse asjatundja
arenguprogramm

google adwords
google analytics
turundus facebookis
emaili turundus
otsimootori turundus seo
digiturunduse plaan
wordpress

www.turundustreff.ee

Sandor Liive: ei kinnita ega lükka ümber

Äripäevale laekus vihje, et Eesti Keskkonnateenuste varjatud omanikud otsisid enne BaltCapi tehingut võimalusi ise ettevõtte kaasaktionaarid välja osta. Rahastaja otsimisega tegeles väidetavalt Sandor Liive.

Intervjuu Sandor Liivega on tehtud aasta tagasi, kuid seda pole varem avaldatud.

Kas vastab tõele, et tegelesite eelmisel aastal (2015. aastal - toim) Eesti Keskkonnateenus- te aktsiate müügi- asjadega? Ma olin eelmisel aastal aktiivne päris paljude asjadega. See on ka selline asi, kus ma oma tegemisi ja kliente võiga suure kella külge ei taha panna. Mul oli päris palju tegemisi nii Eestis kui ka väl-

jaspool. Mul on kontakte päris oluliste kapitaliomanikega, kes ka asju tahavad osta. Mis roll ja millises projektis, seda ma ei saa kommenteerida. Kõik sellised koostööprojektid sisaldavad väga suuri konfidentsiaalsusnõudmisi.

”See on ka selline asi, kus ma oma tegemisi ja kliente väga suure kella külge ei taha panna.

**Te siis ei eita, et olete Eesti Keskonnateenuste aktsiate müügi-
teemaga kokku puutunud?** Korrektne on öelda, et ma ei kinnita ega lükka ümber. See on avalik info, kes ostab. Enne tehingut võib olla aga mitmeid osutuhuvilisi.

Teie esindasite siis investoreid või müüjaid? Ärme lähe nii detailseks.

Kui hästi te Anti Tammeoksa tunnete?

Jah-jah, Peeter Saksaga kohtusime eelmisel aastal mitu korda (naerab). Aga ärme, see on... Paraku on nii, et ükskõik keda nõustades on nendest asjadest on raske avalikult rääkida, kui tahad selles valdkonnas veel midagi teha.

ÄRIPÄEV

LOE ÄRIPÄEVAST

Jaauuari alguses kirjutas Äripäev, et Rain Rosimannus realseeris eelmise aasta detsembris 2012. aastast pärit optiooni Arsenalile keskuse omanikfirmas.

Orissaare vald

Orissaare Vallavalitsus otsib eelläbirääkimiste pakkumise teel peremeest Orissaare alevikus Illiku laiul asuvatele kinnistutele, sadam ja seda teenindavad objektid. Kinnistutele seatakse hoonestusõigus tähtajaga 35 aastat.

Hoonestusõiguse seadmise tingimuste saad tutvuda valla kodulehel **www.orissaare.ee/hanked1** ja vallavalitsuses abivallavanema juures. Infot küsi telefonil 454 5602 või e-postilt margus.pikkor@orissaare.ee

Kui oled huvitatud, tee oma pakkumine
ühele objektile või kõigile korraga
hiljemalt 31. märtsiks 2017 kella 12.00
Orissaare Vallavalitsusse.

JÄÄTMEÄRI

Hollandi firmast liigub raha tagasi

▲ Tallinna vanalinnas asub kaks korterit, millel olid hüpoteegid Hollandi firma Dommel B.V kasuks. FOTO: ANDRAS KRALLA

Äripäeva andmetel liikus Eesti Keskkonnateenuste enamusosaluse müügist teenitud raha Hollandis registreeritud firmasse Dommel B.V. See Anti Tammeoksa kontrolli all olev ettevõte on Eestis ilmunud välja mitmes teises tehingus.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Äripäev

Hollandi äriregistrisse tehtud päringust selgub, et kuni 2012. aasta novembrini kellegi Jan de Vriesi juhitud ning tema omandusse kuulunud Dommel B.V.-st viivad praegu niidid finantsteenuseid pakkuva BK Corporate International B.V.-ni. Viimane pakub kodulehe järgi privaatpanganduse, fondidesse investeerimise ning perekonna vara majandamise teenust.

Anti Tammeoks kinnitas eile Äripäeva küsimustele vastates, et Dommel B.V. on tema kontrolli all olev ettevõte. "Mina olen selle omanik, rohkem kasusaajaid sellel ettevõttel ei ole ja mingit tulu ükski teine isik sealt samuti saanud pole," oli ainus kommentaar, mille Tammeoks kirjalikult Äri-

päevale saatis. Eelmisel paarisküljel (lk 4–5) ilmunud info kohta esitatud küsimused jäts Tammeoks vastamata.

Eelmisel kevadel ostis OÜ Eesti Plast pankrotipesast välja Järvamaal tegutsenud plastijäätmete ümbertöötaja Rexest Grupp OÜ varad. Varade hind oli enampakkumisel 1,17 miljonit eurot ning ostu järel seadis Eesti Plast kogu oma vallasvarale komertspandi Dommel B.V. kasuks summas 1,2 miljonit eurot. Kommertspandi seadmise lepingu järgi esindab Dommel B.V.-d Raidla Ellexi vandeadvokaat Martin Triipan.

Eesti Plasti omanik oli jaanuarini mitetulundusühing Parem Tulevik, mille juhatuse oli lõppenud aasta detsembrini endine hoiupankur ning varem aastaid Eesti Raudtee juhatuse kuulunud Priit Haller. Praegu on Parema Tuleviku juhatuse liige Toomas Tauts ning Eesti Plasti osa on Kalevi Palutederi nimel.

Ametlikult oli Tammeoks aastaid MTÜ

Eesti Pakendiringlus tagasihoidlikul logistika- ja tootmisjuhi ametikohal. Kuid teda peeti inimeseks, kes kontrollis nii Eesti Pakendiringluse kui ka MTÜ Eesti Rehvi-liit, MTÜ Elektroonikaromu ning nendega seotud ettevõtete tegemisi ja raha liikumisi.

Praegu ootab Harju maakohtus otsust kriminaalasi, milles Tammeoksa süüdistatakse EASilt ja KIKilt Euroopa Liidu abiraha väljapetmises. Tammeoksa kaitseb Dommelit esindanud advokaat Martin Triipan.

Ühel varasemal, küll süüdistusega kohutusse mitte jõudnud Võru Jäätmekestust puudutanud kriminaaluurimisel viitas prokuratuur Tammeoksa lähedastele suhtele KIKi esindajatega ning tema kõrgele positsioonile jäätmeäritlusvaldkonnas.

Maksuamet näeb arvestuses alusetut rida

Ka plastitöötaja Rexest Grupi omanikuvahtetus pole riigi ametiasutustele märkamatuks jäänud. Septembris andis Tallinna hal-

TAUST.EE võlglaste nimekirja on lisatud:

Võlgniku nimi

Seotud isikud

Mum Agentuur OÜ	Hermes Brambat
Pesuhai OÜ	Hannes Oruaas, Marko Nömmann
Ehituskaubandus Grupp OÜ	Kristjan Hagur
ProLED Group OÜ	Raigo Siitam
Mema Chefs OÜ	Merle Tamjärv
Delhi Gate OÜ	Raj Kumar
Tarkart OÜ	Heikki Hõbemägi
Baltic Sea Jet Sports Boating Association MTÜ	Mikk Lutsokert, Margo Lõhmus, Kallar Peedu
Tapoc OÜ (endine Lilu Grupp OÜ)	Igor Stulov (endine juhatuse liige Alla Mihhailova)
Amerim OÜ	Aleksandr Brežinski
BALTIC GREEN TRADE OÜ	Sergei Žemžurov
Lemoman OÜ	Andres Purga
All Fresh OÜ	Sander Liblik
PEIPSI PLUS OÜ	Vitali Ossipenko
W WELD OÜ	Marko Visnapuu
HOUSE OF SAUCE OÜ	Pauliina Maria Pirkola
Universal Industries OÜ (www.universal.ee)	Leonid Zelikman, Jüri Vellerand, Janika Sillat
Easy Transfer OÜ	Eduard Obolenski, Oleg Saar, Jevgenij Samochvalov

Võlgniku nimi

Seotud isikud

Via Betocon OÜ (www.viabetocon.ee)	Viktor Kurik
EBE Ehitus AS (www.ebeehitus.ee)	Ago Arge
Alphabaltic Media OÜ (www.alphabaltic.ee)	Märtiņš Kozlovskis
LIVE MUSIC OÜ	Emil Oja
Fransermax OÜ	Einar Kuuse
AVST-Kodulux AS	Viktor Ivanov, Aleksei Danilin
Furgotec OÜ	Toomas Männisalu
Termoisola AS	Vladimir Dontsov
Ducto OÜ (www.ducto.ee)	Ülo Kell
Delta Trans OÜ	Ilja Kuzmin
Kodukate OÜ	Kristjan Talviste
M.K. Door OÜ (www.mkdoor.ee)	Margus Kiiskula
Nöörimaa OÜ	Hendrik Vikisk
Finled OÜ	Jevgeni Ševtšenko
Alarmnet AS	Reigo Lee
Bonaparte OÜ	Aile Tarum
Oiek OÜ	Keio Kotšetov

KONTROLLI OMA ÄRIPARTNERI TAUSTA!

Julianus
INKASSO

+372 681 4400, inkasso@julianus.ee

TAUST.EE

amello
raamatupidamisteenus

Raamatupidamine üle Eesti.

Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.

MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA

Võta meiega ühendust
www.amelloraama.ee

info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

1243

RUUMI

ERINEVATEKS SÜNDMUSTEKS

SEMINARIRUUMI.EE

KRONOLOOGIA
Eesti Keskkonnateenuste aktsiatega toimunu

► **2011. aasta lõpus** teatas kontsern Veolia Environmental Services, et Baltimaades asuvate ettevõtete osalused pannakse müüki. Parima pakkumise Veolia Eesti ja Leedu äridele tegi Alexela kontserni kuuluv SKT Keskkonnateenused OÜ.

► **27.09.2012** allkirjastati Veolia Keskkonnateenuste ja tema tütarfirmade ning UAB Veolia Environmental Services Lietuva osutus-müügileping.

► **Eesti Keskkonnateenused** sai emaeetvõtjalt Alexela Energialt (hiljem Alexela Invest) laenu 3,4 miljonit eurot.

► **06.02.2013** allkirjastati Alexela Energia poolt laenu konverteerimise otsus, millega vahendati Eesti Keskkonnateenuste laenukohustust 853 400 euro võrra. Samas suurendati Eesti Keskkonnateenuste aktsiakapitali 9472 euro võrra – 28 480 eurolt 37 952 eurole, emiteerides 148 uut aktsiat nimiväärtusega 64 eurot – ülekursiga 843 928 eurot.

► **19.11.2013** müüs Alexela Energia 49,916 protsenti Eesti Keskkonnateenuste osalusest Pinna Properties OÜ-le (firmade kaudu kuulub Eesti Keskkonnateenuste juhtkonnale). “Vahe ostu- või müügihinna ja vähemusosaluse muutunud bilansilise maksumuse vahel – 417 875 eurot – kajastatakse otse omakapitalis. Tehingu mõju vähemusosalusele moodustas 436 819 eurot.” (Alexela Investi majandusaasta aruandes). Pinna Properties maks osaluse eest 19 000 eurot ning aktsiate väärtuseks hinna-

ti 1,3 miljonit eurot. Ostuks saadi 19 450 eurot laenu emafirmalt ABM Varahaldus OÜ-lt.

► **2013. aasta** lõpus oli Eesti Keskkonnateenuste laenukohustus Alexela Investi ees vähenenud 1,05 miljonile eurole.

► **2014. aasta** alguses tasuti Alexela Investile laen summas 1 247 735 eurot (koos intressidega).

► **30.07.2014** müüs Alexela Invest ülejäänud 50,084 protsenti Eesti Keskkonnateenuste aktsiatest 1,374 miljoni euro eest Pinna Properties OÜ-le. “Vahe ostu- ja müügihinna vahel 945 331 eurot kajastati Alexela Investi finantsituluna. Eesti Keskkonnateenuste netovara ja müügihinna vahe –492 103 eurot kajastati konsolideeritud aruandes finantskuludes.” (Alexela Investi majandusaruanne).

► **12.12.2014** liikusid Eesti Keskkonnateenuste aktsiad Argo Luudele (66,7%) ning ABM Varahaldus OÜ-le (33,3%). Pinna Properties kustutati pärast ABM Varahaldusega liitmist äriregistrist.

► **30.11.2015** sõlmis BaltCap Private Equity Fund II (edaspidi BPEF II) eriotstarbelise ühingu BC EKT HoldCo OÜ kaudu OÜ Sireli Varahaldus, Spiff Group OÜ ja BTVH OÜga osade müügilepingu, mille alusel omandab BPEF II müüjatelt ligikaudu 75% osaluse ABM Varahaldus OÜs. Lepingu kohaselt on tehingu lõpuleviimise üks eeltingimus ABM Varahaldus OÜ poolt tehingu lõpuleviimise käigus sajaprotsendise osaluse omandamine Eesti Keskkonnateenustes.

Konkurent tundis jäätmefirma ostu vastu huvi

Eesti Keskkonnateenuste (EKT) ostu on kaalunud ka nendega konkureeriv jäätmekäitlusfirma Ragn-Sells, kelle juhid kõnelesid neil teemadel ka isikutega, kes ametlikult ettevõtte omanikeriingi ei kuulunud. Küsimustele vastab Ragn-Sellsi juhatuse esimees Rain Vääna.

Kas Ragn-Sells on pidanud koh-

» **Enne BaltCapiga lepingu sõlmimist kohtusid Eesti Keskkonnateenuste esindajad ka Ragn-Sellsi kui ühe võimaliku investoriga.**

Ragn-Sellsi juhatuse esimees Rain Vääna

1,2 miljoni eurone kommerts pant ja 850 000eurone hüpooteek seati Dommel B.V. kasuks.

sinna kohe uus 390 000 euro suurune hüpooteek meile juba tuttava Dommel B.V. kasuks. Samas majas on ka teine korter, mille soetas üle-eelmise aasta septembris ärinaise Terje Krossi ettevõtte Fertanos OÜ. Eelmise aasta veebruaris vahetas korter omanikku, kui selle omandas Terje Krossi äripartneri Monika Rõbtsenko firma OÜ Oiu Veski. Ka sellele korterile seati Hollandi firma Dommel B.V. kasuks hüpoteegid. Kahe hüpoteegi kogusumma oli täpselt sama suur kui Kanguse korteril – 390 000 eurot. Praegu enam Oiu Veski korteril Dommeli hüpoteeki ei ole. Selle aasta jaanuaris tegi suure kinnisvaratehingu Tammeoksa äriimpeeriumiga seotud Nelitäht OÜ, kui Tallinna kesklinnas Toom-Kuninga 20a osteti luksuslik hoone. Lähikonnas on Eesti rahvusraamatukogu, Saksa saatkond, Prantsuse saatkond ja park. Ka selle hoone hüpoteegid seati Citadele banka ja Dommel B.V. kasuks.

tumisi Eesti Keskkonnateenuste enamusaktsiate omandamiseks? Enne BaltCapiga lepingu sõlmimist kohtusid Eesti Keskkonnateenuste esindajad ka Ragn-Sellsi kui ühe võimaliku investoriga. Jäätmekäitluses on sellises mahus investeerimisvõimekus ainult Ragn-Sellsil.

Enamusosalus Eesti Keskkonna-

teenustes on Argo Luude nimel. Kas olete Luudega kohtunud aktsiate ostuks? Meie esindajad on temaga suhelnud. On olnud juttu EKT ostmise teemadel.

Kas Anti Tammeoksa, Priit Halleri, Toomas Tautsi või Rain Rosimannusega olete samal teemal kohtunud? Oleme mõne nimetatud inimesega kohtunud.

Kas nad oli Argo Luude esindajad neil kohtumistel või teie saite aru, et nad esindavad aktsionäride ringi mitte kuuluvat isikut või isikuid? Nad esitlesid end enamusosaluse omanikena.

Kellele kuulusid tegelikult Argo Luude nimel olevad aktsiad? Seda peab küsima Argo Luude ja BaltCapi käest.

SINU TULEVIKU LOOMISE AEG

Meie klient on Backoffice Services Estonia OÜ, teenuskeskus, mis kuulub Finnairi Gruppi ning tegeleb Finnairi kontsernile andmehalduse, raamatupidamise ja klienditeeninduse valdkonna tugiteenuste osutamise

**pakub tööd
FINANTSKONTROLLERILE**

Asud tööle ühe juhtivkontrollerina ja oled vastutav lendude jaemüügi valdkonna finantsprotsesside analüüsi ning arendamise eest

Peamised tööülesanded:

- Uue finantssüsteemi arendamise ja juurutamise projekti juhtimine, sealhulgas protsessi arendus, uute süsteemide testimine, protsessi- ja töökirjelduste koostamine
- Kuulõpukannete ja pearaamatu protsesside haldamine
- Finantsraportite korrektne ja õigeaegne esitamine
- Osalemine eelarvestamise protsessis
- Suhtlemine audiitorite ja teiste seotud osapooltega

Oskused ja kogemused:

- Vähemalt 3-aastane töökogemus raamatupidamisvaldkonnas, sh bilansivõimelisus
- Rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite ja maksunduse tundmine
- Analüütiline, täpne, kliendikeskne ja hea meeskonnatöötaja
- Hea meeskonnatöö ja projektijuhtimise oskus
- Väga hea Exceli kasutusoskus
- Väga hea inglise keele oskus, kasuks tuleb soome keele oskus
- Kasuks tuleb SAP FI/CO programme tundmine ja finantssüsteemi arendamise pädevus

Pakume tööd rahvusvahelises, arenevas ja moodsas ettevõttes, kus on meeldiv töökeskkond, arenguvõimalused ning sõbralik ja professionaalne meeskond.

Kui tundsid end ära, siis palun saada ingliskeelne CV ja motivatsioonikiri kandidideeri@manpower.ee hiljemalt 23. veebruariks 2017.

Lisainfo Manpower HR Partnerilt telefonil 630 6565.

Jälgi meid

duskohus oma määrusega maksu- ja tolliametile loa seada riigi kasuks arest Eesti Plasti ettemaksukontole summas 182 427 eurot. Maksuameti hinnangul on Eesti Plast kajastanud aprilli sisendkäibemaksu arvestuses Rexest Grupi tervikvara soetuselt alusetult käibemaksu summas 195 000 eurot. Jäätmekäitlusäris liikuv informatsioon Hollandi firma Dommel B.V. raha päritolu kohta, mis kohtumääruseski äramärkimist leidis, võiks Eesti uurimisasutuste teravdatud tähelepanu pälvida.

Dommel B.V.-st tuli eelmisel aastal veelgi raha. Kõigepealt seati Hollandi firma kasuks hüpoteegid kahele Tallinna vanalinnas Toom-Kooli 23 asuvale korterile.

Esimesel korteril, mille omanik on hiljuti pakendite tootjavastutüsüri maha müü nud Eesti Pakendiringluse juhataja Aivo Kangus, oli eelmise aasta veebruarini ligi 100 000 euro suurune hüpoteek DNB Panga kasuks. Hüpoteegi kustutamise järel ilmus

Enamusosaluse endine omanik: ma ei saa kommenteerida neid jutte

Eesti Keskkonnateenuste enamusomanikuks olnud Argo Luude ütles aasta tagasi, et teab juttudest varjatud omanikest, kuid kokkulepe BaltCapiga välistab nende kommenteerimise. Seda aasta tagasi tehtud intervjuud pole me varem avaldanud.

Kuidas on lood varjatud osanike teemaga? Jah, eks ma olen lugenud siin ka selliseid vihjeid, mida lehtedes või internetikommentaarides kirjutatakse. Las igaüks usub, mida ta usub, ja olgu siis nii.

Te kinnitate, et Eesti Keskkonnateenused ASis ei olnud varja-

tud aktsionäre? Ütleme niimoodi, et... et..., kuna me oleme siin oma seltskonna ja BaltCapiga leppinud kokku, et me ei kommenteeri selle tehingu tausta mitte ühegi nurga ega kandi pealt, siis ma ei kommenteerigi.

Anti Tammeoks on samamoodi pidanud läbirääkimisi Eesti Keskkonnateenuste aktsiate müügiks? Jah, olen mina ka kuulnud neid jutte ja olen teisi nimesid ka kuulnud, mitmeid.

Tekib küsimus, miks Tammeoks peaks aktsiate müügiga seotud olema? Seda peab Tammeoksa käest küsima. Ma ei saa ega tohi seda tehingut kommenteerida.

Kas Rain Rosimannus aitas ettevõtet Veolialt välja osta ning tõi Alexela mängu? Ma olen ühe korra elus Rain Rosimannusega kohtunud ja see oli väga palju aastaid tagasi. Neid nimesid ja jutte on üksjagu, teda ja Tammeoksa on ka juba Veolia ja Cleanaway aegadel meiega ühte punti pandud. Ma ei tea, kes neid jutte levitab.

Ütlete siis, et Rosimannus ja Tammeoks ei ole olnud kuidagi nende tehingutega seotud? Ei, ma ütlen, et ma ei kommenteeri lihtsalt. Ma ei ole Rainiga suhelnud. Kui te teate, et Tammeoks on käinud midagi läbi rääkimas, peab tema käest küsima.

ESTONIA LATVIA LITHUANIA BELARUS

Baltic Financial & Regulatory Summit

FinReg 2017

3 March, Riga
Pullman Riga Old Town

konferences.db.lv/conferences/finreg ☎ +371 26132470

INTERVJU

Reikop: mulle meeldib, kui minuga tüli noritakse

Eesti üks hinnatumaid saatejuhte ja Gaselli kongressil esinev Marko Reikop rääkis intervjuus tülinorijatest ja oma läbikukkumistest.

▲ Eesti üks tuntumaid saatejuhte Marko Reikop esineb 16. veebruaril Gaselli kongressil. FOTO: ANDRAS KRALLA

Eesti suurim tulbikasvataja teatab:

tulbiaeg on käes!

**Kaunid kodumaised tulbid leiad
Nurmiko Aianduskeskusest**

Parim kingitus on sületäis tulpe!

Juuliku tee 3, Saku vald, telefon 673 7530
AVATUD E-R 8-18, L 10-18, P 10-16
www.nurmiko.ee, aianduskeskus@nurmiko.ee

OK Incure OÜ, Mustamäe tee 16, 10617 Tallinn
telefon +372 675 5820, faks +372 675 5899
e-post mail@okincure.ee, www.okincure.ee

NB! Maksekohustusi ei täida nõuetekohaselt:

AARON OÜ	12804873	Palbo Vernik
Atlanto Arendus OÜ	11160385	Inno Joonas
Auto-Line OÜ	12926263	Indrek Rondo, Kristiine Rondo
Bonaparte OÜ	10458094	Aile Tarum
D.E. Corp OÜ	12701854	David Filip
Flashtop OÜ	12009710	Priit Trui
Guideforyou OÜ	12596989	Kirill Olshevskiy
Heiki Noot FIE	10704498	Heiki Noot
Helrich OÜ	12567189	Taavi Sõukand
INTOHIMO OÜ	12929824	Christer Saaliste
ITAV RAKENNUS JA TEENUSED OÜ	12652423	Ita Vahi
Jux MTÜ	80314907	Aimar Jukkum
Lasten Grupp OÜ	12909537	Made Kotkas
LAVANIT OÜ	11718870	Liudmila Timofeeva
Listera OÜ	11449186	Maris Kull
LIVE MUSIC OÜ	12988531	Emil Oja
Nõõrimaa OÜ	11541153	Hendrik Vikisk
Ocras OÜ	12518446	Juri Kont
Ranniku Restoran OÜ	12940056	Janek Lemsberg
Smack Planet OÜ	14014572	Ljudmilla Tšerkassova
Stilt OÜ	10464367	Olga Sinani, Tatjana Prjahhina
TÖSTAMAA VEIS OÜ	11931635	Reimo Saks
Valman OÜ	12409616	Valeri Manžikov
Welco Works OÜ	12972866	Tõnu Tiirmaa
Westnor Electro OÜ	12232862	Silver Tuisk

Koondame nõudeid Flashtop OÜ (12009710) vastu juhatuse liige Priit Trui

MARI SARAPUU
mari.sarapuu@aripaev.ee

Äripäev

Reikop paljastas ka, mille vastu ta oma praeguse töö välja vahetaks.

Mis tunne on kogu aeg olla teleekraanil? See polegi mingi eriline tunne, sellega harjub ära. Kui sa esimest korda elus lähed teleekraanile või otse-eetrisse, siis see on eriline ja oled ärevil, keskendunud ja tõstetud. Need tunded tekivad siiaaani – ärevil ma küll ei ole, kuid keskendunud ja n-ö tõstetud olen ikka, sest see on ikkagi eriline hetk ja tean, et ma ei ole otse-eetris enam üksi ruumis. Katsun väga kohal olla, just siin ja praegu – see ongi väga hea keskendumisharjutus, mida otse-eetris peab tegema. Mitte midagi ei saa enam muuta.

Kas mäletate, millal olite esimest korda otse-eetris? Sellest on umbes 25 aastat möödas, see oli raadioeetris. Tegin Vikerraadios saadet ja olin väga noor algaja, üliõpilane. Mind lasti juba otsesaadet tegema ja see oli väga eriline, sest alguses ei lastud neid inimesi otse-eetrisse, kes ei olnud väga pikalt harjutanud. See oli mingi noorteraadio saade ja tahtsin, et kõik õnnestuks. Vikerraadiol oli siis tohutult palju kuulajaid – kui sinna eetrisse sai, siis teadsid, et kõik kuulevad sind. See oli väga tähtis moment ja katusin korralik olla, et mind ikka järgmine kord ka kutsutaks. Tundub, et läks õnneks.

Mis on kõige huvitavam seik, mis on otse-eetris juhtunud? Neid ei ole õnneks väga palju ette tulnud, ikka katsun kuidagi välja vingerdada. Üks kord, mis tuleb meelde, on see, et mingi lugu ei saanud valmis, mis pidi eetrisse minema, ja selle loo lint ei olnud veel kohal, et saaks mängima panna. Selle asemel pidi minema teine lugu, kuid minule ei olnud keegi sellest loost rääkinud. Kui ma aru sain, et seda esialgset lugu ei ole, oli juba liiga hilja, sest ma nägin, et olin juba eetris ja mul ei olnud mitte mingit informatsiooni, mis nüüd edasi tuleb. Meil on sellised kõrvatropid, kust saab kuulda, mida režissöör toimetusele ütleb ja lõpuks toimetaja ütles mulle kõrva: “Nüüd tuleb kõige idiootsem suremine!” Kõik. Pidin sealt siis jätkama ja siis ma väga imestasin ja ütlesin rahulikult televaatajatele: “Nüüd me näitame teile siis kõige idiootsemat suremist.” See oli tegelikult edetabel maailma filmiklassika surmajuhtumite kohta, mis nägid eriti nõmedad välja.

Te olete eelkõige reporter ja suhtleja. Teie töö on panna inimesi rääkima. Kuidas jääd

PANE TÄHELE Eesti gaselliliikumine

Marko Reikop esineb kiiresti kasvavatele ettevõtetele **16. veebruaril** Gaselli kongressil
Gaselli kongress on tunnustus- ja inspiratsiooniüritus gasellettevõtetele
Konverentsil esinevad Mihkel Raud, Jevgeni Kabanov, Bo Henriksson jpt.
Eesti gaselliliikumine tähistab 17. sünnipäeva – nii kaua on Äripäev koostanud Gaselli TOPi.
Gasell on kiiresti kasvanud ettevõtte, kes on kasvatanud viimase kolme aasta jooksul käivet ja kasumit vähemalt 50%.
Gaselliliikumist toetavad **LHV** ja **Markit**.
Programm ja registreerimine:
<http://gasell.aripaev.ee/>

murda? Ma arvan, et see on erinev iga inimese puhul ja mingit retsepti selle jaoks ei ole. Kuna “Ringvaade” on otsesaade, siis me katsume inimest avada juba siis, mil me temale helistame, sest ta peab juba sel hetkel olema piisavalt avatud, et teda saaks üldse saatesse kutsuda. Katsume teha valiku enne ära, et see inimene, kes kiiresti ei avane, neid me saatesse ei kutsu. Osa inimesi avaneb lihtsalt veidi aeglasemalt, kuid ega meil ka alati ei õnnestu – vahel harva inimesed istuvad telesaates ja suust ei tule mitte midagi välja.

Kuidas suhtlete inimestega, kes teile endale ei meeldi ja kes on konfliktid? Mulle väga meeldivad konfliktid inimesed! Mulle meeldib, kui inimene on minuga konfliktis või minuga tüli norib – sellega mul üldse mitte mingit probleemi ei ole. Teha intervjuud inimesega, kes mulle üldse ei meeldi, ei ole ka probleem, sest intervjuus ei esinda ma iseennast ja see pole oluline, mis minule ei meeldi. Mõnikord ajab mingi asi mind vihale, kuid emotsioon meelelahutussaates tuleb alati kasuks ja on lubatud. Neid, kes mulle üldse ei meeldi, on väga vähe. Või neid, kes on mulle nii ebameeldivad, et nendega üldse ei taha intervjuud teha – ilmselt selliseid inimesi ei olegi olemas.

Kuidas liikuda edasi pärast läbikukkumist? Mina elan ebaõnnestumisi väga raskelt üle ja põen väga, kui minul midagi halvasti läheb, aga mul ei ole ülesaamise jaoks mingit retsepti. Mina mõtlen paar päeva asja üle ja järgmine kord üritan paremini. Toimub valus areng. See pole meeldiv protsess, kuid õppimine ei ole kunagi meeldiv protsess. Ükskõik mis uut asja õppida – tavaliselt on see seotud raskuste, ebameeldivuste, pingutuse ja eneseületamisega.

Mida teha, kui on raske, stressirohke ja pal-

ju tööd? See läheb üle! See on alati selline hea soovitus, et ükskõik kui halb on, sa ei pea kohe oma väikest ettevõtet pankrotti laskma ja kõikidele partneritele kurja kirja saatma. Tuleb korra maha istuda, võtta aega – ole nukker, vihane, saamatu, õnnetu. Tegele sellega ja ole selline, kuid ühel päeval näed, et see läheb üle ja kõik läheb normaalseks tagasi.

Mis teid edasi viib ja inspireerib? Mind inspireerib tunnustus – kui keegi paneb mu tööd tähele ja ütleb, et miski tuli ägedalt välja. Palk ei ole kõige suurem motiveerija, aus tunnustus ja hea sõna on veel tähtsamad. Kuna ma olen 15 aastat peaaegu iga päev eetris olnud, siis ma iga päev ei oota väga palju tagasisidet.

Millal te viimati millegi peale üllatusite? Mul on väga tugev omadus üllatuda ja asjadest vaimustuda. Käisime ka just vaatamas “Aktuaalse kaamera” uut sisekujundust ja üllatusin selle peale, kui ilus see on – see näeb väga moodne ja suurepärase välja. Samas tüdinen asjadest ka väga kiiresti ära.

Kas teil on mingi põhimõte, millest te kunagi ei tagane? Kui poliitikut räägivad, et neil on kindel maailmavaade, siis mina olen vist ilma maailmavaateta inimene. Mul on ka selline amet, et ma olen väga heade argumentidega kergesti ümber veendav. Kui kellelgi on väga tugevad argumentid, siis ma vaimustun kiiresti. Mul on põhimõtted, kuid olen valmis neid kiiresti muutma, kui kellelgi põhimõtted tunduvad paremad ja ma arvan, et need võiksid mulle sobida. Olen väga kompromissialdis inimene.

Olete olnud aastaid Eesti üks hinnatumaid saatejuhte. Kuhu edasi? Raske on öelda, sest ma väga naudin oma tööd ja mulle see meeldib. Kui ma 20 aastat tagasi hakkasin raadios iga päev saadet tegema, siis mõtlesin, et kuhu veel saab minna selles valdkonnas. Hiljem kutsuti mind televisiooni iga päev hommikuprogrammi tegema ja mõtlesin, et nüüd teen seda elu lõpuni. Praegu teen siis õhtuti iga päev programmi. Elul on üllatusi varuks ja ma ei ela sellise mõttega, et kuhu edasi ja et järgmine samm peaks kosmos olema.

Teete palju tööd. Kas jaksate? Ma olen alati öelnud, et kui mulle pakub keegi sellist saadet, et ma olen kuu aega kuskil eksotilises riigis ja hiljem pean tegema sellest kokku pooletunnise raadiosaate, siis see oleks mu unelmate töö. Kui keegi pakub mulle sellise töö ja mu palk sellest väga ei muutu või läheb suuremaks, siis oleksin nõus oma tööd vahetama. Sellega on vaid üks väike mure – keegi ei taha sellist varianti pakkuda.

Kaasaegsed lamekatused

- Lamekatuste ehitus
- Hüdrosolatsioonitööd
- Lamekatuste remont

OÜ Evari Ehitus
Riia 130, 51014 Tartu
Telefon: 738 0927
GSM: 506 0579
E-post: evari@evari.ee
www.evaree.ee

Lõuna-Eesti juhtiv lamekatuste ehitaja

LÜHIDALT

Riik tahab lubada eraettevõtetele relvi toota

Kaitseministeerium plaanib relvade käitlemist reguleerivate seaduste muudatust, mille tulemusel laienevad ettevõtete võimalused osaleda relvahanges ning pakkuda relvastusega seotud teenuseid. Seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse järgi on muutuste eesmärk luua siinsetele ettevõtetele võimalused Eestis sõjaväerelvade, lahingumooni ja muu sõjalise kauba käitlemiseks ning kauba parandamiseks ja ümbertöötlemise teenuse pakkumiseks.

Jaapani majandus aeglustub

Jaapani majandus kasvas neljandas kvartalis 1% võrra, mis jääb analüütikute ootustele veidi alla, vahendas MarketWatch. Jaapani majandus kasvas neljandat kvartalit järjest. Küll aga ennustavad ökonomistid, et Jaapani majanduse edasine käekäik on eba-kindel ning kasvu jätkumist ei juleta oodata. Ühelt poolt leiavad analüütikud, et USA presidendid Donald Trumpi majandusreformid elavdavad globaalset nõudlust, teisalt näevad nad USA protektsionistlikumaks muutumist, mis nõrgestab rahvusvahelist kaubandust.

LADUKS

www.laduks.ee

**TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED**

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

CERTEX 20 aastat Eestis

The Lifting KnowHow

tootmine
müük
paigaldus
hooldus
remont
katsetamine
koolitus

CERTEX EESTI OÜ
Peterburi tee 47
Tallinn 11415

www.certex.ee
tel 606 2599
info@certex.ee

**ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE
VAID OMA TEGEVUSELE!**

REGISTRAATORID

0,5 €
(sisaldab km)

0 €

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E-N 10-17, R 10-18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.apunekse.ee

Pärnu Tarneahelakonverents

**Rekordarv osalejaid -
206 valdkonna tegijat
on juba kirjas!**

**Vaid 19 osalejat mahub veel saali.
Vaata osalejate nimekirja ja registreeru kohe!**

**Hoiame kokku
meeskonna ja koostööpartneritega!
Hoiame kokku
raha, aega ja muid ressursse!**

2.-3. märts 2017
ESTONIA Resort Hotel & SPA****

**Hoiame
kokku**

Toetajad:

GSM tasks

Noventia

Coca-Cola HBC Eesti

ESTONIA

www.konverentsid.ee

**Täna
on
homme**

**Vaatame tulevikku, millest on lähiajal saamas
finantsjuhtide reaalsus!**

Pärnu Finantskonverents

30.-31. märtsil

Pärnu Kontserdimajas

Esinevad:

Chris Giles, Financial Times'i majandustoimetaja
Bjarte Bogsnes, Beyond Budgeting Roundtable
juhatuse esimees

Ardo Hansson, Eesti Panga president

Taavi Veskimägi, Eleringi juhatuse esimees

Priit Viru, AdCashi finantsjuht

Lauri Ilison, Nortel Big Data ärisuuna juht

Ivar Veskioja, 1Office tegevjuht

Teet Jagomägi, Reach-U asutaja ja juht

Kristjan Port, spordibioloog

Paavo Siimann, Circle K Eesti finantsdirektor

jt.

**Ainult
45 soodushinnaga
kohta veel järel
499€+km**

(km-ga 574,8€,
konverentsi täishind
on 629€+km)!

Registreeri kohe!

Toetajad:

Möller Auto

Coca-Cola HBC Eesti

Fitek

CREDITINFO

KOMMABEEL

www.konverentsid.ee

PERSONAL

Viis riski töötajate otsimisel

Viimastel aastatel on personalijuhtimise hüüdlause "inimesed on sinu kõige suurem vara" teinud läbi muutuse ja saanud täienduse: "õiged inimesed on sinu suurim vara, valedest võib saada sinu kõige suurem kohustus".

ALO NAELAPEA
ARISTA Executive Search
konsultant

Personaliuudised.ee

► Töötaja värbamisel on oluline teada, milliseid kanaleid peaks sobiva inimese leidmiseks kasutama.
FOTO: RAUL MEE

Iga tööandja jaoks on väljakutse leida töövõtukonkursiga suurepärase töötaja. Otsingu ebaõnnestumine võib teinekord tuleneda värbamisprotsessi enda või selle käigus tehtud tegevuste vildakusest. Järgnevalt toome peamised riskid personaliotsingus.

PANE TÄHELE

Riskikohad hea töötaja värbamisel

1. Otsitava töötaja profiil ei ole adekvaatne. Profiil ei kajasta organisatsiooni tegelikke vajadusi ja ootusi. Selle põhjused võivad olla järgnevad:

- ametikoht on uus ja pole millegi alusel väita, et mõni profiileeldus oleks kriitilise tähtsusega;
- personalispetsialistile edastatav info põhineb tööandja isiklikel uskumustel, mitte objektiivsetel vajadustel;
- personalispetsialist ei ole piisavalt rõhutanud töötaja profiili koostamise olulisust ja tööandja on suhtunud sellesse kergekäelselt;
- töötaja profiili koostamisse ei ole kaasatud kõiki valikuprotsessis osalejad (sageli suurte organisatsioonide probleem);
- ametikoht muutub otsinguprotsessi ajal ettevõtte muutumise tõttu (pigem väiksemate organisatsioonide eripära).

2. Otsingukanaleid ei osata valida. Ei mõisteta, milliseid meediakanaleid eri sihtgrupid tarbivad, ja sellest tulenevalt ei suudeta leida sobivaid kandidaate. Kui kanal on õige, siis on sage-

3. Mida vastutusrikkam ja keerukam on ametikoht, seda põhjalikum ja mitmekesisem peaks olema kandidaatide hindamine.

dane probleem, et töökuulutus ei eristu sisu või kujunduse poolest. Tuleks meeles pidada, et ka see on üks kuvandi loomise vahendeid. Organisatsioonile heidab halba varju see, kui tööpakkumises toodud numbrile helistades personalispetsialist ei vasta. Otsingul ei tasu alati piirduda üksnes passiivsete avalike kanalitega, vaid neid tuleks kombineerida varjatud aktiivse otsinguga. Üldiselt kipub olema nii, et mida spetsiifilisemad ja keerulisemad on profiili eeldused, seda vähem on töötajaid tööturul saadaval.

3. Pealiskaudsus, eelarvamused, stereotüübid. Tööandjad kipuvad usaldama oma sisetunnet ning loobuma põhjalikumast sobivuse hindamisest ja eelkõige soovitude küsimisest. Enamasti kehtib reegel, et mida vastutusrikkam ja keerukam on ametikoht, seda põhjalikum ja mitmekesisem peaks olema kandidaatide hindamine. Traditsiooniliselt piiratakse töövõtukonkursi korraldamisel siiski CVde ja kaaskirjade analüüsi, intervjuu ja valiku tegemisega. Juhtide ja ekspertide valikul võiks kaaluda kriitiliste kompetentside hindamisel töösimulatsioone, rüh-

matöid, isiksuse ja vaimse võimekuse hindamist. Oluline on aru saada, millised on eri meetodite võimalused, piirangud ja sobivus. Paraku ei ole valikuprotsess mitte kunagi siiski objektiivne (isiklikul meeldivusel on siin alati oma osa), aga see ei tohiks olla ainumäärav ja muud infot eirav. Rohkem võiksid tööandjad pöörata tähelepanu soovitude küsimisele. Siinkohal võiks kandidaadi sõprade-tuttavate asemel küsitleda pigem neid, kes on võimelised kandidaadi oskusi, hoiakuid ja töökultuuri kõige adekvaatsemalt hindama (vahetud ülemused, peamised koostööpartnerid, alluvad, mõningatel juhtudel ka näiteks kliendid).

4. Kandidaatide loobumine lõppvoorus. Sobiv kandidaat otsustab lõppvoorus kandideerimisest loobuda või tööpakkumist mitte vastu võtta. Eriti aktuaalne on see probleem sihtotsingu korral. Personalispetsialisti kohustus on eelintervjuu raames kaardistada kandidaadi tegelik valmisolek töökohta vahetada ja elimineerida kandidaadid, kelle ainuke töökohavahetuse motiiv on kõrgema palga pakkumine. Samuti tuleb tal informeerida kandidaate sellest, et tööandja

ei lähe kaasa nn palgaralliga, ning uurida, kuidas võiks käituda kandidaadi senine tööandja, kui saab teada tema lahkumissoovist. Nii on võimalik eristada tööturul ostlejaid nendest, kellel töökohavahetusega tõsi taga. Teiseks on vaja kaardistada kandidaatide palgaootused võimalikult varajases staadiumis, et ei oleks hilisemaid pettumusi. Kui töökoht otsustatakse täita sihtotsingu meetodil, võiks tööandja olla oma palgapakkumises vajadusel paindlik.

Kolmandaks on vaja uurida, kas kandidaadil on parajasti käimas veel konkursse, ning kui jah, siis kui atraktiivne on tema jaoks pakutav töökoht ja milline on seis teiste konkurssidega.

5. Värbamisprotsessi venimine. Sageli on valikuprotsessi kaasatud palju otsustajaid ja kandidaatide esitlemise järel hakkab protsess venima. Algul personalispetsialistile rõhutatud kiire-kiire-palkamine asendub aega-küll-käitumisega. Personalispetsialisti ülesanne on juhtida tööandja tähelepanu sellele, et kandidaatidel on ka muid konkursse käimas ja otsustada tuleb kiiresti, kui ei taheta inimest konkurendile kaotada.

Seminariruumide rent

TEL 667 0105

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutuskohti	soodustused	lisainfo
HOTELL ORU*** Narva mnt 120b, Tallinn tel 603 3302 faks 601 2600 sales@oruhotel.ee www.oruhotel.ee	Oru 95 m ² Oru 1 60 m ² Oru 2 15 m ²	100 50 10	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, toitlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	tasuta valvega parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, toitlustamine hubases à la carte restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi

Vaata veel SEMINARIRUUM.EU

KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

KOMMENTAAR

Kordusõppus
kinnisvaraturul

Kraanad, rekordid, finantsvabadus, troopilised vaated sinu uue korteri rõdult, kesklinna laienemine, ajalugu ei kordu.

Need on vaid mõned märksõnad, mida kogenud strateeg tooks välja kinnisvaraväe kordusõppuste avasõnas. Suur osa seltskonnast kuulab tuima rahuloluga – need, kel mõõdnud sõja haavad ununenud või kes toona lahinguväljalt puudusid. Murelikuma pilguga jälgivad toimuvat kogenud olemusega vanemad olijad, kelle jaoks *déjà vu* ilmingud head ei tähenda.

Eesti kinnisvaraturg on jõudnud punkti, kus eduloo jätku argumentid on kesised. Jättes siinkohal rahule elukondliku kinnisvara ja keskendudes ärikinnisvarale, oleme numbrite keeles jõudnud või kohe-kohe jõudmas uuele tasemele kõigis ärikinnisvara sektorites. Võrreldes eelmise tsükli lõpuga aastal 2008 on mahu kasv büroopindades 70%, kaubanduspindades 58% ja tootmis-laopindades 106%! Võttes siinkohal taustaks teadmise, et selline turg on kujunenud vaid viimase 15 aasta jooksul, võib põhjendatult küsida – kellele ja milleks veel?

Probleemi puudumist võib põhjendada asjaoluga, et arendustel on ju seni hästi läinud. Vastab tõele, kuid mis on selle taga? Nii hetke kui ka tuleviku tõsine väljakutse on uue nõudluse tekkimine. Uus nõudlus ei tähenda vanalt pinnalt uuele kolimist või turukaitseliselt veel ühe kaupluse avamist, vaid uue kasutaja sisenemist turule. Demograafiliselt probleemses riigis ei tasu ilmselt siseriiklikule kaardile panuseid teha. Ei ole meil ka reaalseid ressursse, mis imelist majandusarengut lubaks. Kinnisvaraturg ei ela oma elu, vaid on otseses seoses üldise majandusarenguga, nii siin kui ka kaugemal.

Asugem kaitsele

Tark kinnisvaraturu osaline analüüsib suurt pilti, väldib emotsioone, hajutab riske ja hoiab laenukoormuse mõõduka. Ah jaa, raha on ju ka odav. Tõsi, kuid kellele ja kauaks? Soovin tõsta esile meie juhtivaid panku, kes oma tegevusega on olukorda märkimisväärselt hästi ohjanud. Vastupidiselt eelmisele tsüklile järgnenud ristretkele võime järgmine kord panku pigem tänada. Ütleme siis välja – kinnisvaraturul valitseb kontrollitud buum!

Õhupall läheb tavaliselt lõhki pauguga, nii et ei julge liiga täpseid ajalisi ennustusi teha. Lakmustestiks tasub ilmselt aeg-ajalt võtta ette üks pikem taksoõit ja uurida, mis juht arvab. Entusiastlike soovitude korral on ilmselt mõistlik võtta sisse kaitsepositsioonid.

MARGUS TINNO
Colliersi partner

„Ütleme siis välja – kinnisvaraturukl valitseb kontrollitud buum! Õhupall läheb tavaliselt lõhki pauguga.“

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastoid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressinõukogusse. pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Maksude optimeerimise topeltmoraal

Sirvides meie börsiettevõtete aruandeid, nähtub, et mitu neist on jätnud maksude optimeerimise võimalused kasutamata.

Ei teagi, kas kuluefektiivne ettevõtte struktuur on jäänud loomata eetika või lihtsalt teadmatuse tõttu. Esimesel juhul tuleks aru saada, et maksude optimeerimine pole süütegu, kuna käitutakse seadusandja enda näpunäidete järgi, mistõttu millegi tegemata jätmises ettevõtjat süüdistada ei tohi.

Maksude optimeerimisel on suurim tähtsus ettevõtte geograafilisel struktuuril, kus suurte korporatsioonide kasutatavate mudelite pealt joonistub välja teatud optimeerimise standard või kontseptsioon (Apple, Amazon, Fiat, Starbucks jt). Samas tuleb meeles pidada, et mitte alati ei tähenda rahvusvaheline ettevõtetus maksude optimeerimist.

Aga kuidas see ikkagi käib?

Näiteks ühel Eesti börsiettevõtetel on üle kümne kaubamärgi, mis kõik asuvad Eesti valdusettevõttes. Igal aastal jaotavad tütarettevõtted dividend börsil noteeritud valdusettevõttele, makstes sellelt suuri summasid ettevõtte tulumaksu. Kuidas siinkohal saaks nn standardmudeli põhjal seda tulumaksukulu vähendada?

Esiteks peaks tütarettevõtete asukoht, kus äriiline ja füüsiline kohaolu ka tegelikult aset leiab, olema võimalusel loodud riigis, kus puuduvad kinnipeetavad maksud või kus need on väikesed. Kaubamärgid ja finantseerimistegevus tuleks aga viia madala maksumääraga siirderiiki, selleks et teistelt tütarettevõtetelt küsida olenevalt tehingust kas litsentsitasusid või intresse. Siinkohal tuleks tehingute hinnastamisel arvestada kindlasti siirde-

PRIIT PEKAREV
TTU magistrant

„Kas need, kes naaberriigist alkoholi käivad ostmas, peavad mööda seinäääri käima?“

hinna põhimõtteid, juhtimisstruktuuri ja nn uusi dividendireegleid, kuid lõpptulemuseks peaks suurem osa maksubaasist liikuma siirderiiki. Madala maksumääraga siirderiigi võib maksta dividende tagasi valdusettevõttele, mille võib hiljem maksuvabalt edasi maksta aktsionäridele. Seeläbi on võimalik vähendada olenevalt siirdatud maksubaasist tulumaksukulu märkimisväärselt. See on summa, mille võrra ettevõtte konkurentsivõime paraneb.

Agressiivne lähenemine

Agressiivsemal lähenemisel valitakse siirderiigiks aga riik, mis on täis seaduseauke ning kus dividendide edasi maksimisel valdusettevõttele tekitatakse nn maksuõiguslik kollisioon. Viimane tähendab seda, et konkreetse tehingu instrumendi, isiku või nende kombinatsiooni puhul erinevad riikide käsitlused selliselt, et on tekkinud nn seaduseauk, mille tulemusena ei pea teatud juhul üldse tulumaksu maksma.

Näiteks kui kasutada struktuuris teatud tingimustel Luksemburgi ühinguvormi SCS, siis võib juhtuda, et SCSi asumeid ei maksustada Luksemburgis ega nende edasimaksimisel teatud juhul ka Ameerikas. Selliseid nn kollisioone jurisdiktsioonide vahel võib leida mitu. Kõnealuse näite puhul tulumaksukulu, olenevalt siirdatud maksubaasist, kas puuduks või oleks minimaalne.

Enamik konstruktsioone, mida rahvusvahelised korporatsioonid kasutavad, põhinevad eeskätt nimetatud elementidel või nende kombinatsioonil. Agressiivne optimeerimine, kus tulumaksu kulu puudub, on kahtlemata vale ning kujutab endast otsest fiskaalset sisejulgeolekuohtu. Samas,

sellele eelnevate võimaluste kasutamist, st väliriigis asuvate tütarettevõtetega tehingute tegemist, ei saa pidada otsest ebaeetiliseks või negatiivseks nähtuseks. Nagu iga sugune konkurents, on ka riikidevaheline maksumäärade konkurents hea ühiskondlikule ja majanduslikule arengule. Konkurents hoiabki riigijuhid valvsad, andmata võimalust asuda maksustama ennast-unustavalt kõiki majanduskasvu ja ühiskonna arengu eeldusi, mille tulemusel satuksime süngesse sotsialismispiraali. Tuleb aru saada, et mida rohkem jääb ettevõtetele raha investeringuteks, seda kiiremini arenevad tooted ja teenused, s.o ühiskond tervikuna.

Maksumääradega seotud anarhiast ja maksukonkurentsi vajalikkusest on hea näide võtta aktsiisipoliitika kontseptsioonist. Kui poliitilise kretinismi pärast käiakse alkoholi ostmas naaberriigis või tangitakse kütust konkurentsis püsimiseks lõunariikides, siis kas peaks need, kes nii teevad, mööda seinäääri käima? Usun, et keegi meist ei pane seda pahaks. Vastupidi, selline teguviis või selle võimalikkus on ära hoidnud võib-olla mõne hullema maksupoliitilise otsuse, mille tulemusena oleks võinud meil nii mõnigi tööstur vähem olla.

Meedias antud intervjuude põhjal on Läti maksumäärasid ära kasutades makse optimeerinud nii rahvasaadikud kui ka maksupoliitika kujundajad ise. Kui see ei tundunud amoraalne, siis tuleks sama eetika prisma valguses vaadelda ka neid Eesti ettevõtjaid, kes kasutavad tütarettevõtete vahendusel ära teiste riikide maksu-määrasid.

Kes on ilma patuta, see visaku esimesena kivi, nagu seisab piiblis.

KOMMENTAAR

Maksutorm ajab närvi mustaks

Kui viimastel aastatel on Eesti majanduskasv oma lõuna-naabritest pisut madalam olnud, siis PwC tippjuhtide uuringu põhjal võiks see trend juba lähiajal lõppeda.

Eesti juhid on oma Balti ametivendadest oluliselt optimistlikumad. Kui Eesti juhtidest peab oma ettevõtte käibe kasvu alanud aastal tõenäoliselt 83%, siis Lätis arvas samamoodi 64% ja Leedus 67% juhtidest. Eesti juhtidest plaanib töötajate arvu suurendada 58%, samal ajal kui Lätis ja Leedus vaid pisut üle kolmandiku juhtidest.

Kui Eesti juhid näevad oma suurimate eksporditurgude na jätkuvalt Soomet, Rootsit ja seejärel lõunanaabreid, siis ligi pool Läti juhtidest näeb suuri-mat kasvupotentsiaali just Eesti turus – ka meie võime kellelegi atraktiivsed olla! Kui Eesti tippjuhtide põhiliseks ootuseks oma valitsusele on inno-

AGO VILU
PwC partner

„Tormakad maksueksperimendid on viimane asi, mida valitsuselt oodatakse.“

vaatilise ja majanduskasvu toetava keskkonna loomine ning vajalike oskustega tööjõu tagamine, siis 87% Läti juhtidest peab olulisimaks prioriteediks konkurentsivõimelise maksusüsteemi loomist ning 60% varimajandusega võitlemist.

Kõige suurema üllatuse pakubki Eesti ja Läti tippjuhtide hinnang oma riigi maksusüsteemidele. Uuringus osalenud Eesti tippjuhid ei leia sugugi, et meie maksusüsteem vajaks pea peale pöörmist. Ligi kaks kolmandikku (63%) pigem

nõustub või nõustub täielikult, et Eesti maksusüsteem töötab üldjoontes hästi ega vaja põhimõttelisi muudatusi.

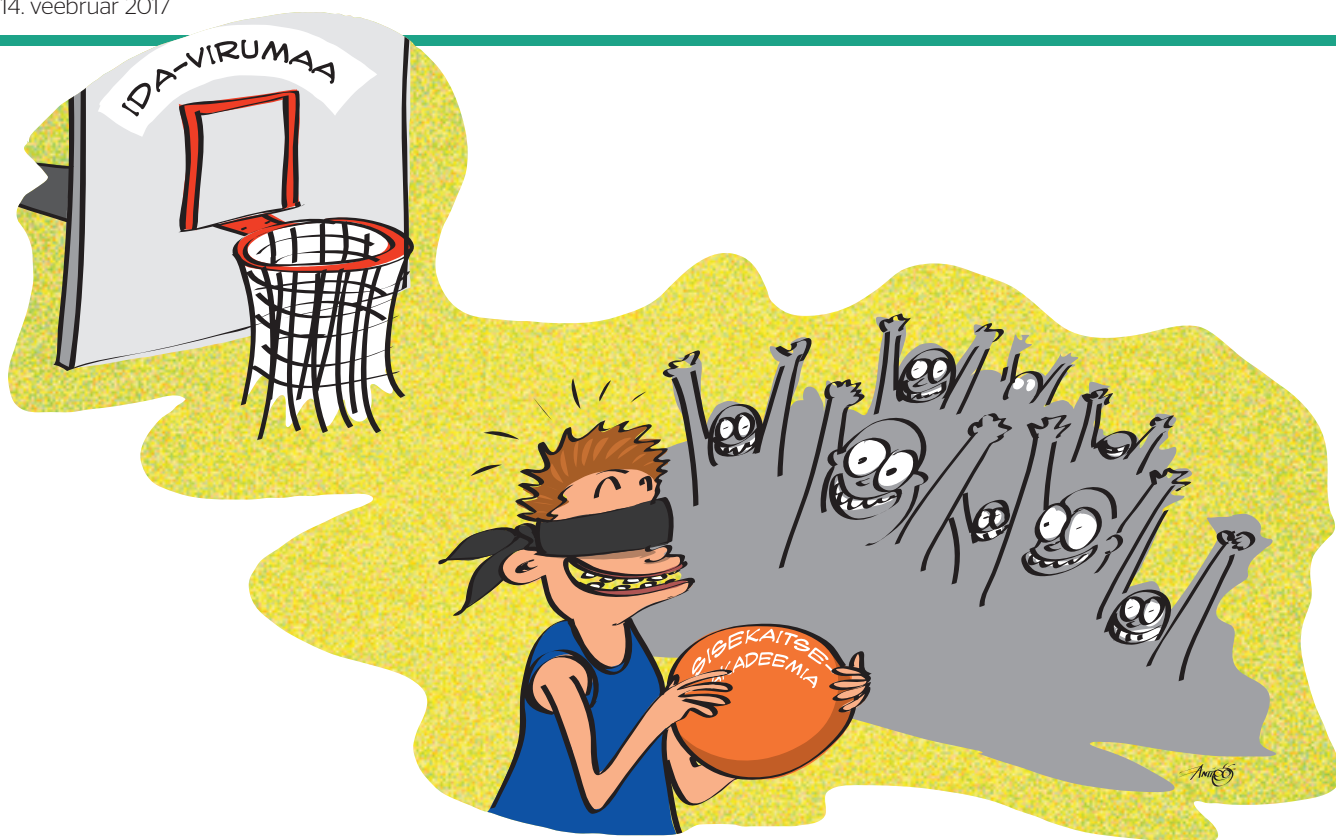
Kõik pole kuld, mis hiilgab

Vaid 35% Eesti tippjuhtidest eelistaks praegusel kujul toimivat dividendimaksu asendada traditsioonilise kasumilt makstava tulumaksuga ning ka rohkemaid maksuerisusi toetab vaid 34% vastanuist. Tervelt 84% küsitluses osalenuist oleks nõus andma maksuametile rohkem infot, kui selle tulemuseks oleks varimajanduse vähenemine ühiskonnas. Valdav enamik tippjuhte (75%) näeb peamist võtit selleks, kuidas Eesti ettevõtete konkurent-sivõimet suurendada, maksukoormuse üldises vähendamises, süsteemi radikaalselt muutmata.

See kõik on tugevas kontrastis Läti tippjuhtide hinnangu-ga nende maksusüsteemile –

tervelt 93% vastanud juhtidest leiab, et Läti maksusüsteem vajab põhimõttelisi muudatusi, ja vaid 4% peab seda sobivaks. Kui Eestis on vaid 14% juhtidest kaalunud maksusüsteemi tõttu oma ettevõtluse viimist mõnda teise riiki, siis Lätis on säärane mõte peast läbi käinud lausa 79%-l ettevõtjatel.

Kui Eesti meedias on Läti maksueksperimentidele jagatud ohtralt kiidusõnu, siis Läti tippjuhid ei paista seda vajadust sugugi jagavat. Pigem on nad väsinud pidevatest muudatustest ja ootaksid stabiilset maksusüsteemi, mida võiks siis igavalt peenhäälestada. Kõik pole kuld, mis hiilgab – ja kas on vaja parandada vaasi, mis veel eriti katki ei ole, nii võib seekordse uuringu tulemused kokku võtta. Uuel valitsusel tasuks tähele panna, et tormakad eksperimendid on viimane asi, mida ettevõtjad maksusüsteemilt ootavad.

JUHTKIRI

Sisekaitseakadeemia jäi riigireformi tõmbetuulde

Akadeemia kolimine Narva peab olema osa valitsuse suuremast plaanist, kool ise peab sellest võitma, nagu ka Ida-Virumaa.

Sisekaitseakadeemia kolimine Ida-Virumaaale, täpsemalt Narva, tundub olevat kõik, mis suurest riigireformist alles on jäänud. Seega esindab üks õppeasutus riigi jaoks väga paljut, teisalt on kogu tähelepanu ühele õppeasutusele selgelt üle paisutatud. Äripäeva arvates peab riik suutma ja tahtma tegutseda riigina ning vajadusel langetama ka ebapopulaarseid otsuseid. Aga asju tuleb nimetada õige nimega ning kui akadeemia kolimisega tahetakse saada lauvalt mitu erinevat probleemi ning tagatipuks hääli koguda, on see vale käitumine.

Ida-Virumaa paremale elujärjele aitamine ning teiste piirkondadega ettevõtlus- ja sotsiaalsete suhete kaudu sidumine on mõisteta ja aktsepteeritav eesmärk. Samas on selge, et ühe õppeasutuse ühe osakonna kolimisest on nende eesmärkide saavutamiseks vähe.

Riigireformi teostamine on samuti mõisteta ja vajalik, sest riik peab ennast päris elu järgi suutma korralda. Kui eelmine riigihalduse minister Arto Aas riigireformikavad välja hõikas, oli selge, et tal ei ole aimugi, missugune riik tegelikult välja paistma peaks, sest haldusreform ei olnud oma jooni veel tõmmanud. Praegune riigihalduse minister Mihhail Korb teab toimu- vast vist veel vähem ning akadeemia kolimise vankriga kolistavad pigem väikse- mad valitsuspartnerid IRL ja SDE. Kahjuks ei ole siit näha seda suurt narratiivi ei riigi reformimiseks, piirkonna elu ja ettevõtluse arendamiseks, ega sedagi, mida sisekaitse- akadeemia sellest kõigest võidab.

Kaitsetööstusest oma Nokia

Valitsusel ei tasu loota, et sisekaitseaka- deemia kolimisega saab kuidagigi raporteerida riigireformi toimumisest. Kui riigireform, siis tuleb kogu kava uuesti koostada ja sellisel kujul, et riik teab väga selgelt, mida ta teeb ja miks.

Akadeemia kolimise retoorikale on lisatud värvi riigi julgeoleku vaatepunktist ning asukohale Vene piiri ääres leitud nii plusse kui miinuseid. Kaitseminister Margus Tsahkna unistus kujundada kaitsetööstusest Eesti Nokia võiks siin isegi paremini lennata kui senised argumentid, sest tööstus vajab koostööd kaitsevägega ning kui sellesse ahelasse loogiliselt siduda ka sisekaitseakadeemia, oleks viimase asukoht Tallinna eramurajoonis pigem takistus.

Uuringufirma Faktum & Ariko tegi 2012. aasta mais küsitluse, millest nähtub,

et riigiasutuste Ida-Virumaaale kolimise ideed toetas eestlastest 65% ja teistest rahvustest 71%. Ometi teatas 2013. aastal tolla- ne peaminister Andrus Ansip Virumaa vi- siidil, et sisekaitseakadeemia Ida-Virumaa- le ei koli, sest lihtsalt ei ole raha.

Praegu kõlavates arvutustes akadee- mia kolimise kulude kohta on käärinud mitu- kümmend miljonit, sõltub sellest, kas ar- vutaja on kolimise poolt või vastu. Raha- puudusele valitsus viidanud veel ei ole. Sa- mas oleks kulutused üks väheseid ratsio- naalseid argumente, sest muud mõjud on pigem emotsionaalsed spekulatsioonid. Se- nised kogemused – haridus- ja kultuuri- teerium, Maaelu Edendamise SA, PRIA, Türi Kolledž jt on näidanud, et asutuste kolimi- sega võib minna nii üht kui ka teistmoodi.

Akadeemia kui haridus- ja kultuuri- asutus võib Narva linnale ja linnaruumile oma tugeva positiivse impulsi anda, kui see osatakse ühendada teiste piirilinna planeeritud või juba rajatud avaliku ruumi aren- dustega. Siin tasub kuulata arhitekte, urba- niste, kultuuriteoreetikuid, teisisõnu – po- liitikuid, andke see osa üle spetsialistidele. Kitsamatest huvidest lähtuv vägikaikavedu võib viia välja järgmise ebaõnnestumiseni ning seda me endale lubada ei saa.

ÄRIPÄEV EETRIS

Stardiraha neljakordseks

Investor Toomas on 15 aastaga stardiraha neljakordistanud. Mida on gurut õppinud inves- tor Toomaselt? Rikkaks saamise eeskuju Jaak Roosaare ja LHV maaklertegevuse juht Alo Vallikivi räägivad, mida on nemad õppinud tä- navu 15. sünnipäeva tähistavalt Toomaselt.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuu- lata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

2,2

protsendile ehk 0,1 protsendipunkti võrra langetes Euroopa Komisjon Eesti 2017. aasta majanduskasvu prognoosi. Euroala inflatsioon peaks prognoosi järgi 2017. aastal kasvama 1,7 protsendile.

KEMMERLING Info@kemmerling.ee Tel. 5131903

- ♥ Bürookonteinerid
- ♥ Sanitaarkonteinerid
- ♥ Piirdeaiad
- ♥ Rent
- ♥ Müük
- ♥ Eriprojektid

Hommikukonverents:

KUIDAS KIRJUTADA MÜÜGIKIRJA?

28.02

Info Äripäeva müügiveebis: **Bestsales.ee**

REPLIIK

Tarbija tahab uuendusi ja paindlikkust

Eesti pangandussektorit võib enamiku lääneriikidega võrreldes pidada vägagi eesrindlikuks, kuid tarbija vaatab alati ringi uuema ja paindlikuma järele.

CGI korraldatud globaalne küsitlus näitab, et tarbijad on kõikjal maailmas äärmiselt avatud uutele tehnoloogilistele lahendustele, mis pakuvad alternatiivi traditsioonilisele pangandusele – viimasel ei jää üle muud kui kuulata oma klientide ootusi ning olla nii paindlik ja innovaatiline kui võimalik.

MART MÄE
CGI äriarendusjuht

» Enamik pangakliente tunneb, et pank ei suuda piisaval määral lisaväärtust pakkuda.

Tavatarbija jaoks on pangatuumikteenus raha säilitamine ja maksete tegemine ning ses aspektis ollakse pankade pakutavaga ka pigem rahul. Ent enamik tunneb selle- gipoolest, et muud lisaväärtust pank piisaval määral pakkuda ei suuda.

Tahetakse soodustusi

Tervelt 70% tarbijatest sooviks oma pangalt saada boonuseid või soodustusi ning vaid 32% on oma panga pakutavaga rahul. Seejuures nõustuks tervelt iga viies tarbija selle nimel ise-

gi kõrgemate teenustasudega. 80% tarbijatest leiab, et soodustused võiksid olla seotud pangaklientiks olemise ajalise kestusega, 60% arvates kontojäägi ning 57% pangatehingute mahuga.

Eelistatava soodustuse tüübina nähakse odavamaid teenustasusid (78%), rahalisi preemiaid (74%) ning preemiapunkte (63%). Üle poole uurin- gus osalejaist on veendunud, et pank võiks olla kursis klien- di finantsiliste eesmärkide ja plaanidega. Vähesed leiavad, et pank seda on.

MAAILMA TIPPKOOLITAJAD

Tallinnas 19. märtsil

pood.aripaev.ee/passion-for-success

▲ Kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene ütleb, et kuna ta on loomult patrioot, jälgib ta ka investeerimisel aktiivsemalt Tallinna börsi aktsiaid. FOTO: ANDRES HAABU

KES ON KES Paavo Nõgene

Kultuuriministeeriumi kantsler.

Töötanud varem Vanemuise teatrijuhi ja peaproductsendina.

Kuulub mitmesse nõukogusse: SA Eesti Kunstimuuseum, SA Eesti Kontsert, SA Eesti Filmi Instituut jt.

Lõpetanud Tartu Ülikoolis aja- kirjanduse ja kommunikatsiooni eriala.

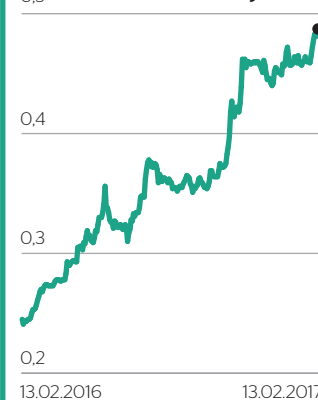
ALLIKAS: WWW.KUL.EE

HIND Šiaulių Bankase aktsia on aastaga tõusnud 100%

eurodes

0,5

0,485

ALLIKAS: BLOOMBERG

AKTSIAD

Paavo pensionisammas: ise teen, ise vastutan

Kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene hakkas investeerima, sest ei soovinud lasta vabal rahal lihtsalt pangakontol seista.

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Äripäev

Algusaastatel katsetas ta erinevaid börse, võttis vastu kaotusi ja investeeris Tallinna börsi dividendiaktiasse, mida hoidis aastaid. Suurim altminek tuli Norra börsilt, mis andis talle hea õppetunni. Nüüdseks on ta üles leidnud aktsiad, millega raha teenida – portfelli eelmise aasta tootlus peaks ulatuma 35%ni.

Kuidas jõudsite investeerimise juurde? Mu avaliku teenistuse ajale eelneb päris pikk kogemus eraettevõtlusest, mul oli kaks üri-

» Eelmise aasta aktsiaportfelli tootluseks peaks kujunema kokkuvõttes ligi 35%, lõplik majandusaasta aruanne on raamatupidaja juures veel kokkupanemisel.

kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene

tusturundusettevõtet, millest üks jagas 2004. aastal Äripäeva turunduse TOPi 1.–2. kohta. 2007. aastal avalikku sektorisse tulles, Vanemuise teatrit juhtima asudes oli mu selge ja põhimõtteline valik, et senisele tegevusele erasektoris tuleb mõneks ajaks joon vahele tõmmata. Kuna kodu oli soetatud, tuli otsustada, mida eraettevõttes kogunenud vahenditega edasi teha, kuniks ise teenin riigisektorit. Hakkasin vaikselt vaatama investeerimisvõimaluste poole ning katsetasin esimesi aktsiaoste, mõnda aega vist ka aktsiafonde. Seega tegelikult tõi mind investeerimise juurde asjaolu, et ma ei soovinud lasta vabal rahal pangakontol seista ja otsustasin katsetada, kas seda oleks võimalik kasvatada muul moel kui kinnisvarasse investeerides.

Kuidas investorina läinud on? Minu aktiivsus investorina börsil on olnud kuni eelmise aastani väga passiivne. Algusaastatel katsetasin erinevaid börse, osaliselt kaotasin raha, kuid seejärel, aastat mäletamata, soetasin dividendiaktiasid paari ettevõtte aktsiad Tallinna börsilt, mis seisis kontol aastaid. Elased seal rahulikult üle nii paremaid kui ka halvemaid aegu.

Huvitavaim läbikukkumine oli ilmselt aastaid tagasi Norra börsilt kunagi soetatud seismoloogilisi andmeid koguva Global Geo Servicesi (GGS) aktsiatega. Sellest firmast ma suurt midagi ei teadnud, aga tema liikumised tundusid toona noorele investorile huvitavad. Lõpuks hävisin ja väljusin kahjumiga, kuid kogemus seegi, mis tulevikule kindlasti kasuks tulnud.

17.03.2017

Ott Ojamets

199 € (km-ga 238,80 €)
Kehtib kuni 19.02.17

Tavahind: 229 € (km-ga 274,80 €)

Kuidas õppida keeli kiirelt ja tõhusalt?

Praktilised tööriistad ja teadmised kiireks keeleõppeks

4 kuuga võõrkeel selgeks

Info ja registreerimine: Harri Jõgis

tel: 667 0283

e-post: harri.jogis@aripaev.ee

akadeemia.aripaev.ee

Kui rääkida viimastest aastatest tootluse mõttes, siis olen oma portfellis panustanud osalt aktsia hinna kasvule, teisalt dividendidele. Klassikaline. Õnnestunuim kasvuaktsia on portfellis Šiauli Bankas, millelt ootan portfellile head mõju ka sel aastal. Hea dividendiaktsia on Tallinna Kaubamaja, mida olengi hoidnud portfellis regulaarse dividendi saamiseks.

Šiauli Bankas on huvitav aktsia, kus sisenese esimese positsiooniga tasemelt alla 0,3 euro aktsia, nüüdseks on aktsia hind 0,46 euro peal, lisaks on antud selle ajajooksul täiendavalt 28% aktsiaid juurde aktsiakapitali suurendamise kaudu, teenitud kasumi arvel. Kui 2016. aasta viimastel kuudel suurt üllatust tulemustes ei tulnud, siis tundub, et strateegia jätkumisel tuleb kogu portfellile ka aasta teises kvartalis ilmselt juurde umbes 35% täiendavaid aktsiaid. Teggu on huvitava aktsiaga, ettevõtte tulemused on oluliselt paranenud, samuti on aktsia hind viimase kahe aasta vältel taastunud pärast aktsiakapitali suurendamist toimunud korrektsooni ehk sisuliselt saab öelda, et eelmisel aastal maksti juurdeantavate aktsiate kaudu 20% dividendi ja hind tõusis ka vaatamata sellele veelgi.

Eelmise aasta aktsiaportfelli tootluseks peaks kujunema kokkuvõttes ligi 35%, lõplik majandusaasta aruanne on raamatupidaja juures veel kokkupanemisel.

Millised sektorid börsil kõige rohkem huvi pakuvad? Ma ei saa öelda, et oleks konkreetset sektorit. Olen loomult patrioot, seega jälgin aktiivsemalt edukate Eesti ettevõtete tegemisi. Olen olnud lühemat või pikemat aega seotud Silvano, Tallinna Kaubamaja, Tallinki, Harju Elektri, Baltika aktsiatega. Kuid olen vaadanud ka väljapoole ja hoidnud lühiajaliselt positsioone Apple'i ning eelmisel aastal kahe kuu jagu näiteks ka Deutsche Banki aktsiaid omades, teenides kahe kuuga ca 10% tootlust, kuna õnnestus aktsiaost osalt riskantsel, kuid huvitaval ajal languse põhja läheduses. Väljutud sai tagantjärele vaadates liiga vara, kuid kahetseda pole mõtet, see ei aita elus edasi.

Milline on teie investeerimisstrateegia? Nii ja naa. Aasta esimeses pooles rihin dividendiaktsiaid ja hoian olemasolevaid positsioone, aasta teises pooles on viimasel kahel aastal tulnud ette lühiajalisemate kasvule suunatud positsioonide võtmist.

Mille järgi investeeeringuid teete? Kuna pikaajalisemalt hoian Eestiga seotud ettevõtete aktsiaid, siis jälgin regulaarselt majandustulemusi, nende trendi, analüüsin dividendimaksamise võimekust, jälgin seda, kas liiga suur pisiinvestorite arv võib mõjuda aktsia hinna tõusule takistava survena jne. Olen täheldanud, et näiteks Tallinna Kaubamaja tundub olema aktsia, mille aktsiarahamatus olevate omanike hulk ning nende investorkäitumine on üldiselt soodne aktsia hinna stabiilsusele. Tallinna Kaubamaja aktsionäride seas tundub rahmeldamist ja emotsioonide ajel tegevust olevat vähem kui mõne teise aktsia puhul.

Kuhu investeerite rohkem, kas Tallinna börsile või välismaale? Proportsionaalselt on praegu 2/3 Eesti ja 1/3 Leedu. Leedus siis küll vaid üks ettevõtte – Šiauli Bankas.

On teil Tallinna börsilt mõni ettevõtte silma jäänud, millel näete suurt tõusupotentsiaali? Ma usun, et head ning stabiilset dividenditootlust pakub jätkuvalt Tallinna Kaubamaja. Me kõik peame sööma. Kaubamajas on see elutähtis valdkond esindatud ja see on nende ettevõtte tegevuse portfellis olulisel kohal. Jälanõusid ja autot me igal aastal ei pruugi osta, süüa ostame iga nädal. Tallinna Kaubamaja pakub mõlemat ning kuna ettevõtte teenuse kvaliteet on hea, siis näen selles aktsias jätkuvalt head tootlust, ennekõike stabiilse dividendimaksjana.

Ise usun, et Silvano aktsia hind taastub mõningal määral sel aastal. Juhin tähelepanu, et Silvano pole veel jõudnud tagasi tasemele, kust kunagi kukkuma hakkas. Sellele aitab kaasa nii aktsiate arvu vähendamise programm, ettevõtte efektiivsemaks muutumine ning loodetav sihtturgude osutjõu stabiliseerumine. Kuid möönan, et ei ole kaugel see tase, mille olen endale väljumishinnaks määranud. Lisaks on Silvano näidanud end hea stabiilse dividendimaksjana, eelmisel aastal kokkuvõttes 25 senti.

Numbrite poolest on atraktiivne kindlasti Tallink, kuid mulle tundub, et Eesti börsi väiksus, liiga suur aktsionäride arv ja nende investeerimiskäitumine hoiavad Tallinki aktsia hinna ebaoiglaselt alla ühe euro taset. Kui Tallink oleks noteeritud mõnel suurel börsil, oleks olukord ilmselt teine.

Mida arvate praegusest investeerimisbuumist, kas pidu võib varsti otsa saada? Ma ei ole kindel, kas me Eestis saame rääkida buumist. Meie börs on selleks liiga väike. Omaette teema on, kui palju Eesti inimese üldse teab, kuhu näiteks meie pensioniraha tegelikult ning mis mahus investeeritud on. Minu arvates võiks investeerimisteadlikkuse kasvule oluliselt enam kaasa aidata. Siin teeb head tööd ka näiteks investor Toomas, kes tundub olevat investor Mari kasuisa. Mõlemad aitavad investeerimise põhimõtteid selgitada lihtsas keeles.

Mida soovitate algajale investorile? Investeerimise alustamiseks ei pea saama pärandust välismaal elavalt inimeselt. Investeerimist saab alustada ka väikestest summadest, kõige kallim aktsia Tallinna börsil maksab alla 14 euro.

Mina käsitlen oma ettevõtte alt tehtud investeeeringut isikliku pensionisambana. Paavo pensionisammas. Ise teen, ise vastutan.

Kes on teie iidolid investeerimismaailmas? Ei ole kujunenud iidoleid, sest eks igal võimalikul iidolil on oma strateegia, tõekspidamised ja kellegi teise portfellis toimuv ei pruugi sobida minu võimaluse, portfelli suuruse, investeeritava turu ning materiaalse riski võtmise võimalusega. Leian, et on lihtsam elada, kui isiklike rahaasjades ebaõnnestumisel ei ole kõrvalisi süüdlasi.

AKTSIAD

LHV insaiderid müüjate seas

Sel kuul on LHV juhatusse kuuluvate Martti Singi ja Jüri Heeroga seotud ettevõtted müünud LHV aktsiaid.

Finantsinspektsiooni lehel seisab, et LHV lisaks juhatuse liikmele ka riskijuhi ametit pidava Martti Singiga seotud OÜ Unitas on 8. ja 9. veebruaril müünud 2206 LHV aktsiat, IT-juhile Jüri Heerole kuuluv OÜ Heero Invest aga 535 aktsiat.

LHV turundusjuht Margit Kotkas selgitas, et LHV on ettevõtte juhtidele ja insaideritele kehtestanud võrreldes seadusega karmimad piirangud ja on võimaldanud neil LHV väärtpaperitega tehinguid teha ainult

9,7 euro juurde jäi LHV aktsia hind 8.–9. veebruaril, mis teeb juhtide müüdnud aktsiate väärtuseks ligikaudu 21 400 eurot ja 5200 eurot.

neli korda aastas kindlal ajavahemikul, mis järgnevad kvartalitulemuste avalikustamisele. “Sellest tulenevalt peavad juhid ja insaiderid oma rahalisi vajadusi ja aktsiatehinguid pikalt ette planeerima,” selgitas ta.

Kotkas märkis, et Heero nimetas aktsiate müügi põhjuseks na isiklike rahalisi vajadusi.

Singi märkis Kotkase sõnul, et 2017. aastal saabub LHV esimese optsooniprogrammi väljajaostu tähtaeg, mistõttu tuleb varakult planeerida likviidsete vahendite olemasolu, samuti on raha kavas kasutada isiklike kulude katteks.

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
kontakteeruge pangaga										
Danske Bank										
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
BIGBANK	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	-	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
kontakteeruge pangaga		
Danske Bank	-	0,00
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
BIGBANK	-	-
BIGBANK	-	-
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
kontakteeruge pangaga							
Danske Bank							
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internet pangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt, Aripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee	Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501	Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
BIGBANK Ruutli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee	Dnb PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee	Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1000	1 500 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1000	15 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,59	1,59	1,59	2,69	0,65	6,80	3,52	4,51	459 398 034
Pensionifond M, EUR	1,25	1,25	1,25	1,92	0,45	3,98	3,17	4,09	68 868 300
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,80	-0,02	0,94	2,40	3,03	59 948 872
Pensionifond XL, EUR	1,40	1,40	1,40	3,09	0,86	8,59	3,77	5,24	114 661 391
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,31	0,03	0,60	2,49	3,20	20 409 034
Täiendav Pensionifond, EUR	1,60	1,61	1,61	3,38	0,74	9,95	5,06	6,13	8 951 834
LHV Pensionifond 25, EUR	1,09	1,09	1,09	4,12	0,52	5,32	3,10	3,85	12 414 975
LHV Pensionifond 50, EUR	1,30	1,30	1,30	5,84	0,46	6,66	3,82	4,50	221 439 788
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,93	0,93	0,93	1,60	0,07	1,49	1,54	2,53	4 182 880
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,73	1,75	1,75	9,19	0,26	9,98	5,20	6,40	4 680 396
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,11	-0,02	1,43	1,14	2,23	529 320

LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,18	11,29	11,29	-0,43	10,15	-4,47	8,61	12 469 572,94
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	9,65	9,55	9,65	1,87	22,37	3,23	3,67	3 626 841,32
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,17	6,10	6,17	1,87	22,37	3,23	3,67	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,11	1,11	1,11	6,43	0,99	11,64	4,74	4,83	205 043 342,20
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,97	0,97	0,97	9,80	1,64	17,99	6,66	6,25	27 244 229,97
Nordea Pensionifond B, EUR	0,99	0,99	0,99	4,02	0,38	6,68	2,96	3,38	22 811 511,24
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,18	-0,48	0,7	2,1	2,38	13 089 962,78
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,52	1,55	1,54	13,11	2,46	24,82	8,75	8,18	10 276 869,17
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,69	0,26	5,82	3,75	3,66	2 241 138,00

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	18,93	19,60	19,22	7,02	0,72	19,52	10,40	8,54	1 657 788,79
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	29,62	30,67	30,07	12,04	7,69	31,21	6,54	11,15	73 253 528,63
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	26,01	26,93	26,40	25,89	6,20	122,04	14,99	4,19	26 512 459,01

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee	Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee	Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
---	---	--

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Millal guru uskuda?

Mulle kirjutanud lugeja kogemus on hea näide, miks usaldada vaid oma strateegiaga sobivaid nõuandeid.

Mulle kirjutanud lugeja kogemus on hea näide, miks tuleks börsigurude nõuandeid järgida vaid siis, kui need sinu investimisstrateegiaga klapiivad. “Üks härra Seppo Saario soosikuid oli kunagi Soome Orava Asuntorahasto ning pean tunnistama, et võtsin suure dividendi lootuses erinevalt oma strateegiast ka ise seal ettevõttes positsiooni ja viimaste kuude languse pealt ostsin aktsiaid veel juurde,” kirjutas viieaastase investeerimiskogemusega Lauri, kes vaatab eelkõige kasvuaktsiaid. “Eelmise aasta dividend oligi kõrge, kuid aktsia kukkus nagu nuga võist läbi, väärtpabereid emiteeriti juurde ja kasum vähenes – selle aasta dividend on börsiteate järgi pea olematu,” rääkis Lauri. Ta soovis selle taustal teada, mida mina ettevõtte pikaajalisest väljavaatest arvan.

Hirmutavad numbrid

Ettevõtte aktsiagraafikut vaadates jääb silma, et see kinnisarvaga tegelev firma on stabiilselt turuväärtust kaotanud. Pärast esmaemissiooni 2013. aasta lõpul suudeti enam-vähem poole aastaga 51,25 protsendi võrra kasvada, aga see jäi ka aktsia hinna tipuks. Pärast seda ehk 2014. aasta maist on ettevõtte turuväärtus pidevalt kahanenud, seda kokkuvõttes 57 protsenti. Seejuures viimase kahe aasta langus on 61,54 protsenti. Aasta algusest on firma turuväärtusest kadunud 11,07 protsenti. Kõrval olev graafik minusse just ülemäära lootust ei süsti. Erinevaid suhtarve vaadates hakkab aga silma EBITDA, mis langes eelmises kvartalis 47,39 protsenti. Seega on ettevõtetel tõenäoliselt probleeme kasumlikkuse ja rahavoo teenimisega ning siit edasi järelikut tulevikus ka dividendide maksmisega. Seda kinnitavad ka firma neljanda kvartali majandustulemused, mille järgi sai ettevõtte 418 000 eurot kahjumit ning kaotas 11,63 protsenti käibest. Lisaks on aktsiat kattev Inderesi analüütik Jesse Kin-

Järgiksin eelkõige gurude põhimõtteid, mitte nende konkreetseid tehinguid.

investor Toomas

HIND Orava Asuntorahasto turuväärtus on järjepidevalt kahanenud

nunen andnud väärtpaberile müügisoovituse.

Mina loobuksin

Minu arvates on investeerimisotsuste tegemisel mõistlik gurusid jälgendada vaid siis, kui on täpselt teada, milline on tema investeerimisstrateegia ning et guru ootused ja majanduslikud võimalused langevad investori omadega kokku. Kõnealusel juhul pole teada, mis hinnaga Saario ettevõtte aktsiaid soetas – võib-olla oli tema ostumoment soodsam ja seetõttu pole tal ka rahaliselt niivõrd valus. See võimaldab tal endale seatud eesmärgid saavutada ka väiksema hinnaga. Mina järgiksin eelkõige gurude põhimõtteid, mitte nende konkreetseid tehinguid. Saario on õelnud, et investeerimises määrab lõpliku tulemuse kahjumite suurus ja need tuleks võtta kiirelt, samas kui kasumid aeglaselt. Efektiivsuse ning parema tootluse tagabki Soome börsiguru hinnanangul just võimekus kahjumeid piirata.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeringutel? päevane muutus

+0,05%

väärtus 282 549,51 eurot 53% aktsiad / 40% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Olympic EG	2,22
Tallink	1,68
Apple	0,98
Baltic Horizon Fund	0,79
Ryanair	0,7
Lerøy Seafood	0,44
Microsoft	0,26
Statoil	0,15
Berkshire Hathaway B-aktsia	0
Apranga	-1,5

Viimased tehingud Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

NAFTA Uusi naftamaardlaid avastati vähem

Möödunud aasta oli uute nafta- ja gaasimaardlate avastamise poolest viimase 60 aasta kehvim, kirjutas Financial Times. Ühelt poolt on maardlate avastamine vähenenud energiaettevõtete tõttu, kes on investeringuid vähendanud. IHS Markiti andmetest selgub, et eelmisel aastal avastati kokku 174 nafta- ja gaasimaardlat, aastani 2013 oli keskmine näitaja 400-500 maardlat. Uuringufirma kirjutas, et kuna maardlate arv väheneb, kasvab kildanafta ja -gaasi osakaal. Keskmiselt läheb maardla avastamisest sealt toodangu saamiseni aega viis aastat, mis omakorda viitab, et mõne aasta pärast võib globaalne naftapakkumine väheneda. Uuringufirma Wood Mackenzie andmeil kulutasid energiaettevõtted uute maardlate avastamiseks möödunud aastal 40 miljardit dollarit, mis on 60 miljardi võrra vähem kui 2014. aastal.

PANE TÄHELE Insaiderid müüsid. LHV juhatusse kuuluvate Martti Singi ja Jüri Heeroga seotud OÜd müüsid LHV aktsiaid.

Majandus aeglustub. Jaapani majandus kasvas IV kvartalis oodatust vähem.

Nvidialt head tulemused. Nvidia teatas head neljanda kvartali tulemused. Eelmisel aastal tõusis ettevõtte aktsia 224%.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	13.02	Värvilised metallid	10.02
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	55,75	Alumiinium LME	1858
Nafta NYMEX, bbl	53,11	Vask LME	5873
Mootoribensiin, t	573,00	Plii LME	2394
Diislikütus, t	506,75	Nikkel LME	10460
Kerge kütteõli, t	503,50	Tina LME	19250
Masuut (1% väävel), t	333,00	Tsink LME	2902
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,034		
Põllumajandus	13.02	Väärismetallid	13.02
nael = 453,59 g		USD/units, units = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	145,40	Kuld COMEX	1225,75
Valge suhkru NYSE LIFFE, USD/t	540,40	Plaatina NYMEX	998,99
Kakao NYBOT, USD/t	1911,00	Palladium NYMEX	778,77
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	147,80	Hõbe COMEX	17,89
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	422,75		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,391	Singapuri dollar	SGD	1,511
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,853
Hiina juuan	CNY	7,312	Šveitsi frank	CHF	1,067
Hongkongi dollar	HKD	8,247	Taani kroon	DKK	7,434
India ruupia	INR	71,144	Tai baat	THB	37,302
Jaapani jeen	JPY	120,650	Tšehhi kroon	CZK	27,021
Kanada dollar	CAD	1,397	Türgi liir	TRY	3,917
Korea won	KRW	1222,560	Ungari forint	HUF	308,450
Norra kroon	NOK	8,907	USA dollar	USD	1,063
Poola zlott	PLN	4,295			
Rumeenia leu	RON	4,500			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼
9,4873

EUR/RUB ▲
62,2757

BÖRS

Tallinn				13.02			
aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelml, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,320	0,00	#VALUE	11,5	6,6%	0,76	0,8%
Baltika	0,275	0,00	1 810	-	-2,2%	2,42	0,0%
Ekspress Grupp	1,270	-1,55	1 980	8,4	9,3%	0,78	3,1%
Harju Elekter	3,370	0,00	4 988	16,6	6,1%	1,02	4,5%
LHV Group	9,590	-0,10	108 556	14,0	19,0%	2,65	0,0%
Merko Ehitus	9,150	0,00	7 727	26,6	5,0%	1,33	7,0%
Nordecon	1,320	1,54	2 669	14,0	8,9%	1,25	2,3%
Olympic EG	1,840	2,22	236 490	9,4	27,4%	2,57	8,2%
PRFoods	0,400	2,56	15 328	12,6	5,4%	0,68	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,050	0,00	20 500	-	-2,8%	1,34	0,0%
Silvano FG	2,750	0,73	58 913	9,0	28,6%	2,57	3,6%
Skano Group	0,496	5,53	1 500	-	-15,0%	0,49	0,0%
Tallink Group	0,970	1,68	43 995	16,6	4,8%	0,80	8,2%
Tallinna Vesi	13,800	0,00	5 858	15,5	18,8%	2,92	6,5%
Tln Kaubamaja	8,910	0,11	40 854	12,8	17,0%	2,18	4,5%
Trigon PD	0,630	0,00	#VALUE	-	-4,4%	1,18	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,271	0,79	20 926	-	-	-	-

P/E arvatatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emettevõtja osa põhjal

Riia

aktsia	suigernis- hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	4.50	0.00	11.8	0.4	-
Latvijas Gaze	7.86	-0.25	10.7	0.5	-
Olainfarm	8.90	0.00	11.5	1.3	-

Skano Group ▲
+5,53%

Invalda ▼
-2,72%

LOE VEEBIST Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors Turuülevaade: investor.aripaev.ee